

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra politologie a evropských studií

Ondřej Mráz

**Komunální volby 2022 v Uherském Hradišti. Případová studie
volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti**

**Local elections 2022 in Uherske Hradiste. Case study
of electoral entity KDU-CSL and the independents**

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: doc. Mgr. Pavel Šaradín, Ph.D.

Olomouc 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou diplomovou práci na téma **Komunální volby 2022 v Uherském Hradišti. Případová studie volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti** vypracoval samostatně s použitím níže uvedených pramenů literatury a všechny tyto zdroje řádně odcitoval.

V Uherském Hradišti dne 25. dubna 2023

.....

Ondřej Mráz

Poděkování

Velmi rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu práce doc. Mgr. Pavlu Šaradínovi, Ph.D. za jeho odborné směřování bakalářské práce a věcné připomínky, které mi průběžně předával. Dále bych rád poděkoval kandidátům volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti za ochotu a čas při poskytování předvolebních a povolebních rozhovorů. V neposlední řadě patří díky mé rodině a přátelům za vytrvalou podporu.

Obsah

Úvod	5
1. Pozice křesťansko-demokratické strany	8
1.1 KDU-ČSL.....	8
1.2 Zařazení KDU-ČSL z hlediska teorie politického marketingu	9
1.3 Proměny křesťansko-demokratických stran	10
2. Společenské a politické poměry v Uherském Hradišti.....	12
2.1 Společenské poměry v Uherském Hradišti	12
2.2 Politické poměry v Uherském Hradišti	13
2.3 Volební období 2018–2022	19
3. Volební kampaň a výsledky komunálních voleb 2022	26
3.1 Struktura a stav KDU-ČSL v Uherském Hradišti	26
3.2 Volební kampaň KDU-ČSL a nezávislých osobností	27
3.3 Výsledky komunálních voleb 2022	44
4. Analýza výsledků voleb	48
5. Využití dosaženého výsledku v povolebních jednáních	57
Zhodnocení	62
Abstrakt	66
Literatura	68

Úvod

Uherské Hradiště nazývané také „Srdcem Slovácka“ je centrem národopisně významného regionu Slovácko, v němž se nachází řada kulturních institucí (Základní umělecká škola Uherské Hradiště¹, Slovácké divadlo, Slovácké muzeum aj.) a kde působí velké množství folklorních či pěveckých souborů nebo cimbálových muzik, které zachovávají a utvářejí prostřednictvím svých aktivit zdejší prostředí. Zároveň je však Uherské Hradiště otevřeným moderním městem s rozsáhlým sektorem služeb, které každoročně pořádá například Letní filmovou školu.

Nejen kultura a lidové zvyky mají pro zdejší společnost formující vliv. Významným faktorem je také působení římskokatolické církve. To vše vytváří relativně příznivé prostředí pro KDU-ČSL² - stranu, která je dlouhodobě ideově zakotvená jako křesťansko-demokratická a konzervativní. Významný počet členů strany zde působil již za minulého režimu v rámci Československé strany lidové (dále také „ČSL“). Okres Uherské Hradiště byl pro představu v roce 2017, kdy KDU-ČSL kandidovala do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „PČR“) naposledy samostatně, okresem s nejsilnějším volebním ziskem pro tuto stranu – dosáhla zde výsledku 13,4 % hlasů, oproti celostátním 5,8 %³. Ačkoli strana přímo v městě Uherské Hradiště za okresními výsledky vždy zaostávala, výsledky v něm byly stabilně celostátně nadprůměrné. Současně KDU-ČSL v Uherském Hradišti nechyběla v žádné z devíti radničních koalicí od roku 1990 a její představitel vykonával vždy funkci místostarosty města. Ve své práci se zaměřím na to, jak dokáže tato strana v moderním městě okresní velikosti, které si ovšem zakládá na svých tradicích a kultuře, oslovovat voliče v komunálních volbách s ohledem na její specifika a vývoj struktury společnosti. Hlavním cílem mé bakalářské diplomové práce bude analyzovat volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v komunálních volbách 2022 od příprav a průběhu volební kampaně přes volební výsledky až po současný stav, vzešlý z povolebních vyjednávání. Pro analýzu budu rovněž využívat srovnání s komunálními volbami v roce 2018 v Uherském Hradišti a do jisté míry také porovnání s jinými městy.

Téma své bakalářské diplomové práce jsem si vybral z důvodu, že jsem v Uherském Hradišti již více než pět let členem místní organizace (dále také „MO“) KDU-ČSL, přičemž

¹ Dále také „ZUŠ“.

² Což znamená: Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová.

³ Data týkající se kandidujících osob a volebních výsledků jsou v celé práci čerpána z webové stránky www.volby.cz Českého statistického úřadu.

od ledna 2020 jejím místopředsedou. Domnívám se, že coby jeden z kandidátů zkoumaného subjektu, dokáži v práci shrnout, popsat a analyzovat vše podstatné, aby byla obsažná, zajímavá a pro KDU-ČSL v tomto městě ve vztahu k dalším komunálním volbám potenciálně přínosná. Bakalářská diplomová práce bude mít charakter etnografického výzkumu, přičemž budu vycházet také ze svého zúčastněného pozorování. Etnografický výzkum, jehož je výzkumník součástí, má obvykle interpretativní charakter, slouží k detailní analýze zkoumaného jevu a je mnohdy jedinou metodou pro bližší porozumění sociálních a politických procesů či institucí (Chatterjee, 2023). Angažovanost v primárně zkoumaném subjektu mi poslouží zejména v komplexní interpretaci vnitrostranického fungování, ale také z hlediska znalosti zdejší lokální politiky, jejích aktérů, stejně jako vztahů mezi nimi. MO KDU-ČSL Uherské Hradiště totiž mj. není jedinou místní organizací v Uherském Hradišti. V první polovině 90. let minulého století sice existovala pouze jedna MO, nicméně vzhledem k místním okolnostem – např. snaze o spíše komunitní fungování KDU-ČSL v jednotlivých místních částech nebo nízké účasti členů z těchto částí na výroční členské schůzi (dále jen „VČS“) v centru Uherského Hradiště – došlo k rozdělení, a tak KDU-ČSL v Uherském Hradišti tvoří do současnosti celkem čtyři místní organizace.

Pro účely svojí bakalářské práce jsem uskutečnil hloubkové polostrukturované rozhovory s osmi předními kandidáty KDU-ČSL a nezávislých osobností⁴, které mi pomohou s popisem volební kampaně a povolebního vývoje a zároveň mi poslouží jako základ analýzy. Nejprve jsem provedl rozhovory předvolební mezi 20. červencem a 3. srpnem 2022, tedy před ostrou fází volební kampaně. Kandidátů jsem se ptal na jejich politické zkušenosti, motivaci politicky participovat, vnímání KDU-ČSL i příprav volební kampaně. Dalšími věcmi, na které jsem se dotazoval, bylo jejich očekávané zapojení ve volební kampani, predikce volebních výsledků i případná po volbách utvořené koalice. Ve druhé fázi, od 15. listopadu do 12. prosince 2022, kdy již byla známa povolební koalice i složení nového vedení města, jsem uskutečnil rozhovory povolební⁵. V nich jsem se kandidátů ptal na průběh volební kampaně, jejich hodnocení volebních výsledků i na povolební dění. Tato hodnocení proběhlé volební kampaně a výsledků voleb využiji v analytické části této práce zaměřené především na volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v odpovědích na předem definované výzkumné otázky. Jednou z věcí, na kterou jsem při sestavování struktur rozhovorů kladl důraz, bylo hledisko *očekávání vs. realita*. Rozhovory mi poslouží také v tom, aby mně, jakožto osobě

⁴ Vyjma sebe. Tzn. s kandidáty na pozicích jedna až tři a pět až devět.

⁵ Délka předvolebních i povolebních rozhovorů se zpravidla pohybovala v časovém rozmezí od 30 do 45 minut.

⁶ Přílohou této bakalářské práce jsou respondenty podepsané *Informované souhlasy s účastí na výzkumu*.

zapojené v primárně zkoumaném subjektu, zpřesňovaly má subjektivní pozorování. Přínos rozhovorů pro práci očekávám rovněž v různorodosti profilů respondentů z řad předních kandidátů – z hlediska politických zkušeností, typu vzdělání a aktuálního zaměstnání, míry zapojení v orgánech města, pobytu v různých místních částech, pohlaví, věku i příslušnosti ke KDU-ČSL.

Práce se skládá z pěti kapitol. V úvodní, teoreticky zaměřené kapitole, přiblížím pozici KDU-ČSL i obecně křesťansko-demokratických stran v Evropě a proměny, které je provázejí. Ve druhé kapitole, pro lepší pochopení zkoumaného prostředí, přiblížím společenské a politické poměry v Uherském Hradišti, včetně politického vývoje města po sametové revoluci. V následující třetí kapitole shrnu přípravu a průběh volební kampaně KDU-ČSL a nezávislých osobností do komunálních voleb 2022. Závěr kapitoly věnuji shrnutí volebních výsledků. V další kapitole se zaměřím na analýzu těchto výsledků, přičemž většina výzkumných otázek bude zaměřena na subjekt KDU-ČSL a nezávislých osobností a jeho kandidátům. V závěrečné páté kapitole zhodnotím povolební vývoj a faktory, které vedly k složení aktuální radniční koalice. V následném zhodnocení pak shrnu předešlé informace k posouzení toho, jak byl subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v těchto komunálních volbách úspěšný.

Jako zdroj informací mi kromě zmíněných rozhovorů poslouží také zápisy z vnitrostranických schůzí či e-mailová komunikace. Dále také webové stránky a účty na sociálních sítích jednotlivých volebních stran, popř. jejich výrazných osobností. Budu také kriticky nahlížet na teorie o křesťansko-demokratických stranách v Evropě, kdy se tento typ stran postupně odklání od svého původního ideového zakotvení a s ohledem na společenské změny, které provází např. úbytek křesťanů (Flaszová, 2016), musí adekvátně reagovat, aby dokázal ve volbách uspět. Pramenem pro psaní práce mi též budou regionální týdeníky Slovácké noviny a Dobrý den s kurýrem, potažmo Zpravodaj města Uherské Hradiště. V neposlední řadě použiji data z webu Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“).

1. Pozice křesťansko-demokratické strany

1.1 KDU-ČSL

KDU-ČSL je politickou stranou, která vznikla v roce 1992 spojením Křesťanské a demokratické unie a Československé strany lidové⁷, čímž přímo navázala na Československou stranu lidovou, která na našem území působila od roku 1919⁸, kdy se jejím předsedou stal římskokatolický kněz Jan Šrámek. V současné době se KDU-ČSL prezentuje jako proevropská, středopravicová a umírněně konzervativní strana s důrazem na sociální citění a křesťansko-demokratickou orientaci strany. V Evropském parlamentu je součástí frakce Evropské lidové strany (dále také „ELS“). Vyjma sněmovních voleb 2002, kdy kandidovala v koalici s Uníí svobody – Demokratickou unií, nezaznamenala KDU-ČSL v parlamentních volbách nikdy výsledek přes 10 % hlasů, nicméně i tak byla součástí většiny českých vlád a je stabilní součástí české politické scény⁹.

Osobností, která stranu dokázala počátkem 90. let minulého století konsolidovat a výrazně vyprofilovat, byl Josef Lux, který post předsedy strany vykonával v letech 1990–1998 (Rolečková, 2000). Ve druhé polovině tohoto období dosahovala strana pro volby do Poslanecké sněmovny pravidelně preferencí 8–10 % hlasů. Straně se opakovaně dařilo využívat svůj potenciál plynoucí ze středové pozice na politickém spektru, a proto se stala součástí jak středopravicových, tak i středolevých vlád. Současně v období opoziční smlouvy¹⁰ byla nejsilnější demokratickou opoziční silou, která v krajských a senátních volbách v roce 2000 dokázala výrazně uspět v tzv. Čtyřkoalici. Luxe v pozici předsedy strany vystřídal Jan Kasal, Cyril Svoboda, Miroslav Kalousek a Jiří Čunek. V roce 2010, kdy byl předsedou znovu C. Svoboda, se KDU-ČSL do Poslanecké sněmovny poprvé nedostala, když dosáhla výsledku pouhých 4,4 % hlasů. Strana s tehdy přibližně 35tisícovou členskou základnou prošla vnitřní personální změnou a v roce 2013 se v předčasných sněmovních volbách s omlazeným vedením, v čele s předsedou Pavlem Bělobrádkem¹¹, vrátila do dolní komory parlamentu s výsledkem 6,8 % hlasů. Následně vstoupila do vlády Bohuslava Sobotky, v níž získala tři místa. Angažmá v této vládě dalo KDU-ČSL příležitost profilovat stranu s ohledem na určitou novost

⁷ V době sloučení měla Československá strana lidová přibližně 90 tisíc členů (Linek & Pecháček, 2006).

⁸ ČSL vznikla sloučením několika křesťanských stran, přičemž Šrámek byl od roku 1899 předsedou Moravsko-slezské křesťansko-sociální strany na Moravě.

⁹ Informace ke KDU-ČSL jsou primárně čerpány z webové stránky www.kdu.cz.

¹⁰ Plným názvem *Smlouvy o vytvoření stabilního politického prostředí v České republice uzavřená mezi Českou stranou sociálně demokratickou a Občanskou demokratickou stranou*.

¹¹ Ten pozici předsedy KDU-ČSL vykonával v letech 2010–2019.

a obměněné vedení moderněji a otevřeněji než dříve, a to třeba i díky působení P. Bělobrádka v pozici vicepremiéra a ministra pro vědu, výzkum a inovace¹².

Od ledna 2020 zastává funkci předsedy KDU-ČSL poslanec a vicepremiér vlády Marian Jurečka, který v této pozici nahradil poslance Marka Výborného. Ten na tuto funkci rezignoval z rodinných důvodů. Lidovci¹³ mají v současnosti necelých 20 tisíc členů¹⁴, 23 poslanců¹⁵, 12 senátorů¹⁶, tři ministry¹⁷, dva europoslance¹⁸, 53 krajských zastupitelů a jednoho hejtmana, a to Jana Grolicha v Jihomoravském kraji. KDU-ČSL má zároveň nejvíce obecních zastupitelů ze všech sněmovních stran, a to 3 252. Je tomu tak díky rozsáhlé struktuře místních organizací, zejména na Moravě, která umožňuje stabilně stavět kandidátní listiny a získávat mandáty obecních zastupitelů i ve významném počtu menších obcích (Linek & Pecháček, 2006).

1.2 Zařazení KDU-ČSL z hlediska teorie politického marketingu

V následující podkapitole přiblížím pozici KDU-ČSL z hlediska teorie politického marketingu Jennifer Lees-Marshment. Tato politoložka ve svém konceptu dělí politické strany na tržně, výrobkově a prodejně orientované. Přestože tato teorie není primárně určena pro české politické prostředí¹⁹, lze na základě podobností s jednotlivými fázemi procesu politického marketingu a jejich pořadí určit, kterému z těchto typů je KDU-ČSL nejpodobnější. (Lees-Marshment, 2007)

Dvěma hlavními typy stran, které jsou v teorii více rozvedeny, jsou strany tržně a výrobkově orientované. Liší se zejména tím, že u tržního typu se v první fázi provede průzkum trhu, resp. poptávky ze strany voličů, na základě kterého se pak vytváří výrobek, který se pak může např. vlivem vnitrostranických reakcí nebo jeho praktické dosažitelnosti ještě upravovat. Dojde-li k dodání výrobku, snaží se strana na základě nového průzkumu trhu zjistit aktuální poptávku trhu²⁰, čímž si udržuje svoji tržní orientaci. Naproti tomu prodejně orientovaná strana začíná proces návrhem produktu a teprve poté dochází k průzkumu trhu, ve kterém strana zjišťuje, jaké segmenty voličů bude následně přesvědčovat v další, komunikační, fázi procesu.

¹² Dalšími dvěma členy vlády byli ministr zemědělství Marian Jurečka a ministr kultury Daniel Herman.

¹³ Jedná se o tzv. registrovanou zkratku strany KDU-ČSL.

¹⁴ Tj. pro srovnání čtvrtina, co v roce 1993 a polovina, co v roce 2008. V současnosti je necelá polovina členů strany z Jihomoravského a Zlínského kraje a kraje Vysočina.

¹⁵ Což je nejvíce v historii KDU-ČSL vlivem preferenčního hlasování v rámci předvolební koalice SPOLU.

¹⁶ Resp. členů senátorského klubu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti.

¹⁷ Ministrem práce a sociálních věcí je M. Jurečka, ministrem životního prostředí Petr Hladík a ministrem zemědělství Zdeněk Nekula.

¹⁸ Tomáše Zdechovského a Michaelu Šojdovou.

¹⁹ Koncept je do jisté míry problematický zejména z důvodu špatné aplikace na český volební systém.

²⁰ Jedná se o tzv. cyklický marketing.

Třetím typem je strana výrobkově orientovaná. Ta, na rozdíl od tržně orientované strany, nevyužívá komunikačních technik a průzkumů trhu, ale snaží se dělat to, čemu věří (co považuje za správné), byť za cenu toho, že to v některých ohledech není pro voliče atraktivní. Tento typ zejména tradičních stran podle Lees-Marshment předpokládá, že voliči uznají jejich důležitost bez použití moderních komunikačních metod. Autorka teorie však konstatuje, že touha pro dlouhodobém přežití podněcuje strany spíše k prodejní nebo tržní orientaci. (Lees-Marshment, 2007)

KDU-ČSL má historicky nejbližší ke straně výrobkově orientované, která se opírá o určitou příliš se neměnicí ideologii – v tomto případě založené na křesťansko-demokratických a sociálně konzervativních postojích. Vzhledem k masivní členské základně strany a silnému volebnímu jádru, tvořenému převážně členy římskokatolické církve, kteří ji majoritně volili, dokázala podobným způsobem získávat relativně stabilní voličskou podporu například v době první republiky (Linek & Pecháček, 2006). Poslední dekády dochází k úbytku členů napříč stranami, k oslabování role ideologie a roste význam politického marketingu. Lees-Marshment hovoří o tzv. revoluci politického marketingu. Proto se i KDU-ČSL postupem času stala stranou, která se bez použití marketingu neobejde, nicméně i tak si zachovala profil strany výrobkově orientované, u níž se marketing stává do značné míry spíše jednostranným nástrojem komunikace s potenciálními voliči. Jedná se tedy o stranu s relativně nízkým potenciálem voličů²¹, který však s použitím marketingových prostředků dokáže poměrně dobře naplňovat, aniž by se výrazněji odchýlila od své původní ideologie. Její politika akcentuje zejména témata, týkající se podpory rodin, životního prostředí, sociální péče nebo rozvoje venkova. Svoji politiku částečně formuluje na základě subjektivního vnímání jejich aktérů, kteří pravidelně docházejí do kontaktu se svými stabilními příznivci a voliči (viz přívlastek *lidová*), od kterých častokrát dostávají zpětnou vazbu a případné podněty. (Lees-Marshment, 2007)

1.3 Proměny křesťansko-demokratických stran

Křesťansko-demokratické strany se vyskytují ve většině evropských států a sdružují v rámci Evropské lidové strany. V rámci EP je stejnojmenná frakce od roku 1999 největší politickou frakcí, kterou v současnosti tvoří 182 ze 705 europoslanců. Bývá stabilní součástí koalic na úrovni Evropské unie a zástupce této frakce bývá často předsedou Evropské komise²². Frakci tvoří kromě stran křesťansko-demokratických také strany prointegračně konzervativní

²¹ Voličské jádro tvoří praktikující římská katolická, což je pro stranu určitá jistota přísunu hlasů, nicméně navzdory jejímu otevírání se navenek je to pro její voličský potenciál do značné míry limitující.

²² V současnosti je předsedkyní Evropské komise Ursula von der Leyen z německé Křesťansko-demokratické unie.

či liberálně konzervativní nebo strany, které se nacházejí na středu či středopravici politického spektra. Z českých politických stran jsou členy ELS KDU-ČSL (2)²³, TOP 09 (2) a Starostové a nezávislí (1)²⁴.

Poslední desetiletí dochází k úbytku členů křesťanských církví v Evropě, a křesťansko-demokratické strany jsou tudíž nuceny svoji politiku více otevírat jiným voličům. Trendy hovoří o úbytcích počtu členů těchto stran, stárnutí členských základů a stále náročnější pozici pro oslovení voličů a udržení si svých politických pozic. To se projevuje nejen na úrovni vnitrostranických voleb jednotlivých států, ale také na úrovni EP. Kupříkladu v roce 2004 měla ELS po volbách do EP 268 mandátů²⁵. Po volbách v roce 2014 už to bylo jen 221²⁶, v současnosti je to zmiňovaných 182 a podle predikce z února 2023 by aktuálně konané volby vedly k dalšímu oslabení této frakce (Garscha, 2023). Voliči křesťansko-demokratických stran jsou typově spíše starší a nadprůměrně se vyskytují na venkově či v oblastech s vysokou religiozitou (Schminke, 2019). Křesťansko-demokratické strany musejí stále větší pozornost věnovat marketingu, protože role členské základny ve volebních kampaních výrazně slábne. Mnoho křesťansko-demokratických stran provádí rebranding značky²⁷, aby dokázaly pro své potenciální voliče působit atraktivně. Tak tomu bylo například v případě Rakouské lidové strany v roce 2017, kdy jako lídr lidovců ve volbách do Národní rady kandidoval tehdy 31letý Sebastian Kurz²⁸ (Murphy, 2017). Strany reagují na měnící se podmínky v důsledku revoluce politického marketingu, a to i na úrovni lokálních voleb, kdy čím dál více uvolněných komunálních politiků menších měst či větších vesnic průběžně prezentuje svoji práci například na sociálních sítích. Zároveň strany více spolupracují s odborníky na politický marketing a PR a nespolehají v tomto ohledu pouze na vlastní síly. Lidově a s nadsázkou lze říct, že v případě křesťansko-demokratických stran už nelze spoléhat na stabilní voliče z *kostela* a na to, že stačí jednou za čtyři roky rozdat do schránek volební noviny s kandidátní listinou. Zmiňované trendy jsou, jak později ukázu, pozorovatelné také v komunální politice v Uherském Hradišti. (Who we are, 2023)

²³ V závorkách jsou uvedeny aktuální počty europoslanců zmíněných stran, patřící do frakce ELS.

²⁴ Informace pocházejí z webové stránky www.euroskop.cz.

²⁵ Celkový počet členů EP byl 732.

²⁶ Celkový počet členů EP byl 751.

²⁷ Rebranding označuje marketingovou strategii, při které je vytvořeno nové jméno, logo, design, image, strategie nebo kombinace výše zmíněného, za účelem vytvoření nové, odlišené identity pro již etablovanou značku (Institut politického marketingu, 2013).

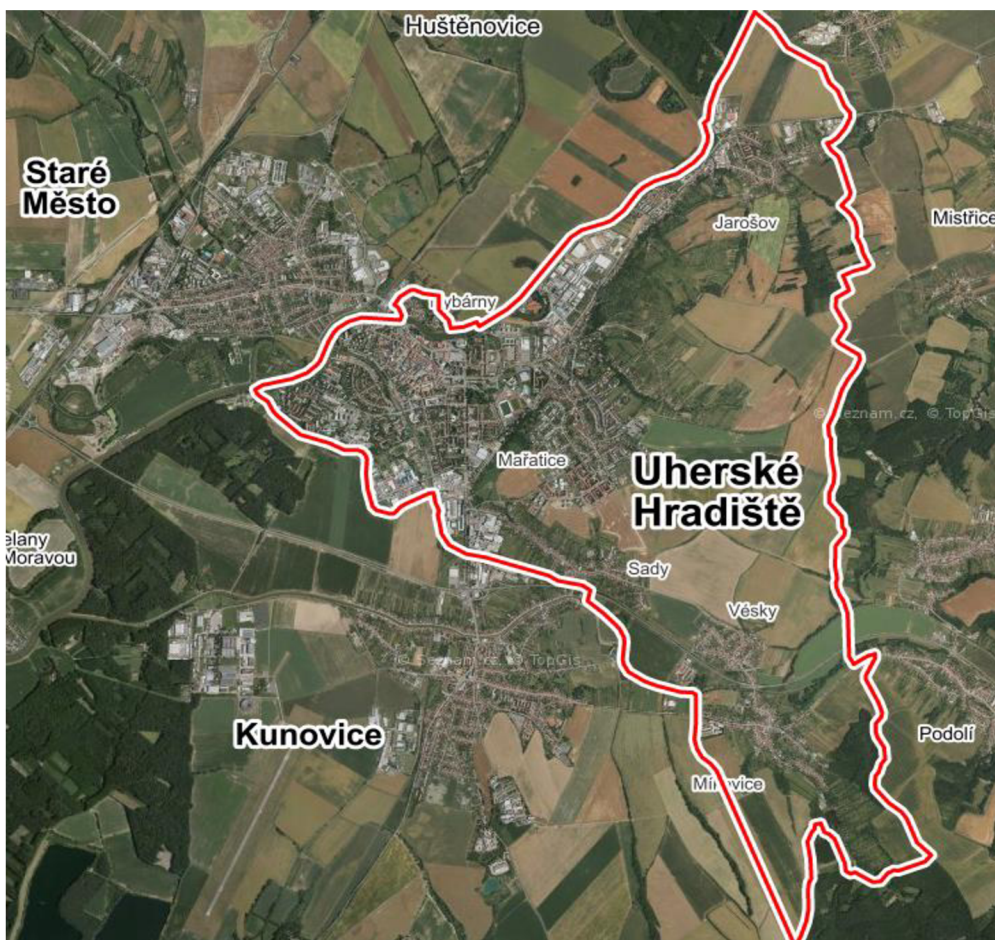
²⁸ Strana změnila barvu své strany z černé na tyrkysovou a kandidovala pod názvem Listina Sebastiana Kurze – Nová lidová strana, místo Rakouská strana lidová.

2. Společenské a politické poměry v Uherském Hradišti

2.1 Společenské poměry v Uherském Hradišti

Uherské Hradiště je městem na jihozápadě Zlínského kraje, kde v současnosti žije přibližně 25 tisíc obyvatel. Město se rozprostírá na rozloze 21,3 km² a skládá z osmi místních částí, které také mají své místní komise, jakožto poradní orgány rady města (dále také „RM“). V abecedním pořadí to jsou: Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Sady, Štěpnice, Východ (který do komunálních voleb 2022 tvořil v tomto ohledu součást Mařatic) a Vésky. Samostatný střed města tvoří část devátou, nemá však svoji vlastní místní komisi. Některé z těchto místních částí mají charakter menší obce s vlastním kulturním zázemím a spolky (např. Jarošov, Mařatice, Míkovice, Sady a Vésky mají své vlastní hody) a je zde silnější identifikace s danou místní částí. Naopak místní části Východ a Štěpnice mají se sestávají především ze sídlišť, která se začala stavět v době minulého režimu, byť i zmíněné sídliště Východ v posledních letech získává více komunitní charakter.

Mapa Uherského Hradiště:

(Mapy.cz, 2023)

V letech 1971–1990 spadaly pod město Uherské Hradiště ještě části Staré Město a Kunovice, čímž tvořily téměř 40tisícovou aglomeraci. Později se tyto části osamostatnily a vytvořily si vlastní samosprávy. Společně s Uherským Hradištěm v současnosti tvoří regionálně významné souměstí.

Mezi významná regionální média ovlivňující veřejné mínění v Uherském Hradišti lze řadit Slovácké noviny (resp. Slovácký deník) nebo Dobrý den s kurýrem, jehož předsedou představenstva je opoziční zastupitel Michal Dvouletý (Obchodní rejstřík, 2023)²⁹, který v minulosti pracoval také jako asistent senátora Iva Valenty, jenž se v jeho prospěch mj. vzdal v roce 2020 krátce po volbách mandátu krajského zastupitele (ČTK, 2020). Kromě těchto tištěných médií mohou občané čerpat informace také z Televize Slovácko, pravidelně informující o dění v Uherském Hradišti. Mimo to dostávají občané do svých poštovních schránek také Zpravodaj města Uherské Hradiště, který informuje o činnosti vedení města, o uplynulých i plánovaných akcích a kde se mají všichni zastupitelé zastupitelstva města (dále také „ZM“) možnost veřejně vyjádřit.

Důležitým faktorem na formování společnosti má působení římskokatolické církve. Podle sčítání lidu z roku 2021 má okres Uherské Hradiště nejvyšší podíl obyvatel v České republice, který se hlásí k tomuto vyznání, a to 26 %³⁰ (ČSÚ, 2022). Samotné Uherské Hradiště v tomto ohledu v porovnání s průměrem okresu sice se 17 % obyvatel zaostává³¹, což není pro města okresní a krajské velikosti nijak ojedinělý jev, nicméně i tak je religiozita v Uherském Hradišti, zejména v jeho místních částech Sady, Vésky (mající samostatnou jednu farnost) a Míkovice (spadající pod farnost Kunovice), v porovnání s Českou republikou relativně vysoká. Vyšší religiozita znamená v jakýchkoli volbách důležitý faktor pozitivně korelující nejen s vyšší volební účastí, ale přirozeně i s výsledky KDU-ČSL (Machonin, 2005).

2.2 Politické poměry v Uherském Hradišti

V Uherském Hradišti již od roku 1990, kdy se zde konaly první komunální volby, uspěla obvykle uskupení ze středopravicového spektra. To lze snadno doložit výsledky komunálních voleb i následnými povolebními koalicemi až do současnosti. Například zisk Občanské demokratické strany (dále jen „ODS“) zde od roku 1994, kdy ODS kandidovala poprvé, nikdy

²⁹ Jediným vlastníkem média je SYNOT INVEST LIMITED. Zakladatelem a reálným vlastníkem skupiny Synot je pak přímo I. Valenta.

³⁰ Tento podíl je počítán z celkového počtu obyvatel, včetně těch, kteří dané kritérium při dotazování nechali nezodpovězené. Kdyby byli bráni jen ti, kteří toto kritérium vyplnili, tento podíl by byl 36 %.

³¹ Kdyby byli bráni jen ti, kteří toto kritérium vyplnili, tento podíl by byl 23 %.

neklesl pod 18,9 % hlasů, což byl výsledek, který získala v roce 2014, kdy celostátní preference této strany byly stabilně pod deseti procenty (Redakce ČT24, 2014). Úspěšnost kandidátů ze středopravicového spektra v Uherském Hradišti lze také doložit výsledky z jiných typů voleb, např. prezidentských, kde měl v jejich druhém kole kandidát tohoto spektra občanů (Karel Schwarzenberg, Jiří Drahoš a Petr Pavel) v Uherském Hradišti vždy o 1,5 % až 4 % hlasů vyšší podporu oproti celostátnímu průměru.

Ještě než přejdu k popisu a interpretaci volebních výsledků od 90. let minulého století, přikládám pro snazší orientaci v textu *tabulku 1*, ve které je přehledně uveden výsledek a počet mandátů KDU-ČSL v jednotlivých volebních obdobích od roku 1990 do roku 2022, stejně jako to, kdo byl v daných volbách lídrem kandidátní listiny, po volbách místostarosta či zastupitel.

Tabulka 1³² – Přehled výsledků KDU-ČSL v komunálních volbách v Uherském Hradišti v letech 1990–2022 s lídry kandidátní listiny, následným místostarostou města a zvolenými kandidáty

Volby	p. hlasů	% hlasů	p. mandátů	lídr kand. listiny	místostarostou	zastupitelé
1990	-	14,80%	5	J. Petřík	J. Petřík	-
1994	50 683	16,83%	5	J. Petřík	J. Petřík P. Taťák	Taťák/Petřík, Knot, Tarcala, Kallus
1998	38 854	18,02%	5	P. Taťák	P. Taťák	Kallus, Tarcala, Uher, Konvalínková
2002	32 571	17,92%	5	E. Uher	E. Uher	Taťák, Tarcala, Konvalínková, Knot
2006	29 399	13,52%	4	E. Uher	E. Uher	Konvalínková, Tarcala, Procházka
2010	23 359	10,38%	3	Z. Procházka	Z. Procházka	Tarcala, Knot
2014	23 620	11,16%	3	Z. Procházka	Z. Procházka	Rochovanský, Tarcala
2018	19 180	8,77%	3	T. Kaplan	Č. Bouda	Rochovanský, Mrázová (Tarcala)
2022	19 669	9,03%	3	Č. Bouda	Č. Bouda	Rochovanský, Trubačiková

Komunální volby 1990–2014

Nyní chronologicky popíši porevoluční vývoj komunální politiky v Uherském Hradišti. První svobodné komunální volby po sametové revoluci se konaly 24. listopadu 1990. Do zastupitelstva města se tehdy volilo 31 zastupitelů, od roku 1994 už vždy 27. V těchto volbách v Uherském Hradišti, podobně jako v mnoha městech, zvítězilo Občanské fórum s devíti mandáty a starostou města se stal Ladislav Šupka, který tuto funkci později obhájil ještě dvakrát. Výrazný úspěch zaznamenalo také Hnutí za samosprávnou demokracii – Společně pro Moravu a Slezsko se šesti mandáty. ČSL, předchůdkyně současné KDU-ČSL, tehdy získala 14,8 % hlasů a pět mandátů. Postu místostarosty města se ujal dlouholetý okresní předseda ČSL

³² V roce 1990 neuvádím v tabulce počet hlasů ani obsazení zastupitelů, protože se volilo na úrovni souměstí, kam spadá i Staré Město a Kunovice. Tehdejší počet volených zastupitelů nebyl 27, ale 31. Veškeré tabulky i graf v této práci jsou vytvořeny na základě vlastního zpracování na základě dat ČSÚ.

Jaroslav Petřík, který tuto funkci obhájil i v následujících volbách do zastupitelstva města v roce 1994. Ostatní strany, včetně Komunistické strany Československa, získaly nejvýše tři mandáty.

Následující volby v roce 1994 v Uherském Hradišti přinesly určité zjednodušení ve složení zastupitelstva, kdy se do zastupitelstva města dostalo pouze pět uskupení, přičemž Sdružení ČSSD a NK získalo jen jeden mandát, a to pro pozdějšího poslance a dlouholetého městského zastupitele Antonína Sed'u. Zvítězilo sdružení, vytvořené na základu Občanské demokratické aliance, s výsledkem 37,8 % hlasů, čímž získalo deset mandátů. Tehdejší lídr kandidátky a obhajující starosta města Šupka získal rekordních 5 582 hlasů, k čemuž se později, i vlivem poklesu volební účasti, již žádný kandidát nepřiblížil. KDU-ČSL se tehdy podařilo obhájit pět mandátů – kromě již zmíněného J. Petříka získali mandát: Petr Taťák, Jaroslav Knot a vlivem preferenčního hlasování také ze 7. a 9. místa kandidátní listiny Jaroslav Tarcala a Josef Kallus. První nově jmenovaný nahradil J. Petříka v pozici místostarosty města, poté co byl Petřík v roce 1996 zvolen do Senátu PČR. Další jmenování se později více volebních období podíleli, coby zastupitelé či radní, na vedení města. Zajímavostí, ukazující do jisté míry tehdy ještě stereotypní přístup k sestavování kandidátní listiny KDU-ČSL, je fakt, že na 27členné kandidátní listině byly pouze dvě ženy – na 12. místě Anna Kašková a na 24. místě její dcera Zuzana Kašková.

Volby do zastupitelstev obcí v roce 1998 byly poznamenány celostátní politickou situací, resp. opoziční smlouvou. Volební účast klesla z 62,8 % na 42,4 %, tedy o více než 20 %³³. Vítězem voleb se stala se šesti mandáty ODS, která od té doby zvítězila ve všech následujících komunálních volbách v Uherském Hradišti. Lídrem kandidátní listiny ODS se stal tehdejší vedoucí Odboru správy majetku města Městského úřadu (dále jen „MěÚ“) Uherské Hradiště Libor Karásek, který coby lídr nahradil v pozici tehdy již poslance Jaroslava Plachého a po volbách se stal jedním z místostarostů města³⁴. V roce 1998 do zastupitelstva také poprvé kandidoval pozdější starosta města Květoslav Tichavský, který byl zvolen díky preferenčním hlasům z 9. místa a stal se dalším z místostarostů města – tuto funkci vykonával další tři volební období. Za ODS tehdy opět kandidoval také Josef Botek, který se v následujícím roce stal tajemníkem MěÚ Uherské Hradiště a v této funkci setrvá až do 1. července 2023 (Čech, 2023). V této pozici nahradil Františka Rochovanského, pozdějšího radního za KDU-ČSL, který se

³³ Od té doby nikdy nepřekročila 45 %.

³⁴ Karásek mj. v roce 1994 kandidoval až na 17. místě kandidátní listiny ODS.

tuto pozici rozhodl dobrovolně opustit. Post starosty města zůstal L. Šupkovi, jehož uskupení skončilo s pěti mandáty na 2. místě, čímž pokračovala středoprávní koalice.

KDU-ČSL obhájila pět mandátů, získala 18 % hlasů, a zaznamenala tak mírný nárůst volebního zisku, který však byl do jisté míry způsobený i poklesem volební účasti³⁵, neboť v absolutních hlasech šlo o pokles z 50 683 na 38 854 hlasů. Pozici místostarosty za KDU-ČSL vykonával dále P. Taťák, kterého v zastupitelstvu doplnili J. Kallus, J. Tarcala a dva poprvé zvolení zastupitelé: Evžen Uher a Anna Konvalinková, z 9. a 19. místa kandidátní listiny. Tehdejší senátor Petřík ze 3. místa mandát zastupitele neobhájil.

V následujících komunálních volbách v roce 2002 kandidoval nejmenší počet uskupení v novodobých dějinách, konkrétně šest, přičemž do zastupitelstva města byla zvolena všechna. V těchto volbách klesla volební účast na historické minimum (podobně jako volební účast ve volbách do Poslanecké sněmovny PČR v téže roce), a to na pouhých 35,9 %. Vítězem voleb se stala s přehledem ODS s osmi mandáty, kterou s větším rozdílem následovala KDU-ČSL. Té se podařilo počtvrté v řadě získat pět mandátů, byť tentokrát s 32 571 hlasy, což bylo o více než šest tisíc méně než v roce 1998. Starostou města se stal dosavadní místostarosta L. Karásek z ODS i z důvodu toho, že L. Šupka již funkci neobhájil. Místostarostkou města byla rovněž zvolena pozdější senátorka Hana Doupovcová, kandidující za ČSSD a NK. V těchto volbách byl do zastupitelstva zvolen ze 3. místa kandidátky ODS také pozdější starosta města Stanislav Blaha, který zaujal post neuvolněného radního.

Do pozice místostarosty byl z KDU-ČSL zvolen lídr kandidátky E. Uher, který tak nahradil P. Taťáka. V zastupitelstvu je doplnili ještě J. Tarcala, A. Konvalinková a ze 13. místa J. Knot, který se vrátil do zastupitelstva po čtyřech letech. Volební podpora KDU-ČSL byla tedy první čtyři volby do zastupitelstva relativně stabilní, byť v absolutních hlasech docházelo k úbytku hlasů. Výraznými lidoveckými baštami byly místní části Sady, Vésky a Míkovice, kde KDU-ČSL získávala pravidelně přes 30 % hlasů, výjimečně dokonce i přes 40 % hlasů.

Další komunální volby v roce 2006 vedly k výraznému nárůstu hlasů pro v Uherském Hradišti vládoucí ODS, která získala 36,0 % hlasů a deset mandátů, čímž pokračovalo vedení v čele s Karáskem a Tichavským. Výrazný procentuální zisk zaznamenala také Česká strana sociálně demokratická (dále jen „ČSSD“), která posílila ze čtyř na šest mandátů. O nadprůměrné volební podpoře těchto v roce 2006 celostátně nejsilnějších stran lze hovořit

³⁵ KDU-ČSL má pravidelně nadprůměrně disciplinované voliče (ČTK, 2016).

také v souvislosti s amerikanizací kampaně do Poslanecké sněmovny v roce 2006, kdy byla velká pozornost voličů upřena právě k těmto dvěma stranám³⁶(Bradová & Šaradín, 2006). Výrazný pokles zaznamenalo uskupení KRUH a SNK ED, kdy se ziskem 10,0 % hlasů těsně nezískalo tři mandáty. Mandát získal mj. i lídr kandidátky a etnograf Ivo Frolec, pozdější místostarosta města, naopak bývalý starosta L. Šupka již podruhé v řadě nebyl zvolen zastupitelem města³⁷.

Co se týče KDU-ČSL, ta zaznamenala pokles na čtyři mandáty se ziskem 13,5 % hlasů. Post místostarosty města si udržel E. Uher, nově byl kromě A. Konvalinkové a J. Tarcaly zvolen do zastupitelstva také Zdeněk Procházka z místní části Míkovice. Za KDU-ČSL zvolený Uher se však v průběhu volebního období rozhodl vstoupit do nově vzniklé TOP 09, za kterou ve Zlínském kraji dokonce kandidoval do Poslanecké sněmovny ze 2. místa³⁸. Přestože tento přestup E. Uhra vedl v rámci KDU-ČSL v Uherském Hradišti, podle tehdejšího předsedy místní organizace Uherské Hradiště Zdeňka Píchy, k mnoha diskuzím, svůj mandát za stranu KDU-ČSL nicméně dokončil až do řádných voleb do zastupitelstva města v roce 2010.

Komunální volby 2010 následovaly po volbách do Poslanecké sněmovny PČR, v jejichž souvislosti došlo k určitým proměnám. Na celostátní úrovni došlo k oslabení pozic ODS a KDU-ČSL, která se poprvé nedostala do Poslanecké sněmovny. Naopak nárůst volební podpory zaznamenala nově vzniklá TOP 09. Zmíněné skutečnosti reflektuje i tehdejší komunální politika v Uherském Hradišti, kde byla změna rozložení sil podpořena také úbytkem členů KDU-ČSL v době mezi lety 2006–2010 i personálními přechody bývalých kandidátů za KDU-ČSL do TOP 09. Kandidovat do zastupitelstva města se pokoušela také nově parlamentní strana Věci veřejné, která však doplatila mj. na svoji personální nouzi. Ze zastupitelstva vypadla také Strana zelených, jejíž elektorát přebralo z větší části uskupení Zdravé Hradiště, vlivem toho, že se její dva zastupitelé rozdělili na dvě kandidátní listiny, když každý vedl jednu z nich³⁹.

Starostou města byl zvolen K. Tichavský z ODS, post místostarosty připadl z ODS ještě S. Blahovi, přičemž dosluhující starosta L. Karásek již do zastupitelstva nekandidoval a zamířil na Ministerstvo obrany, coby jeden z náměstků. Dalším z místostarostů byl zvolen E. Uher, tentokrát za subjekt „TOP 09 a KRUH“, když na 2. místě kandidoval pozdější lídr KRUHu

³⁶ ODS a ČSSD ve volbách do Poslanecké sněmovny PČR získaly v součtu přes dvě třetiny hlasů

³⁷ Ve volbách 2002 i 2006 kandidoval Šupka na 3. místě kandidátní listiny.

³⁸ TOP 09 zde získala dva mandáty, druhý mandát získala 3. na kandidátní listině Alena Hanáková.

³⁹ Stanislav Mikula kandidoval za Zdravé Hradiště a Radomír Mlejnský za Stranu zelených.

I. Frolec. Jejich subjekt získal téměř 15 % hlasů a poprvé se do zastupitelstva dostala také z 12. místa kandidátní listiny významná uherskohradištská historička a průvodkyně Blanka Rašticová. Výraznou opoziční stranou se stala kromě již tradiční Komunistické strany Čech a Moravy (dále jen „KSČM“) také ČSSD s více než 23 % hlasů a sedmi mandáty, což byl v Uherském Hradišti její historicky nejvyšší výsledek.

Co se týče KDU-ČSL, ta pokračovala v poklesu volební podpory o více než 3 % hlasů, čímž poprvé obdržela pouze tři mandáty. Lídrem kandidátky se stal Z. Procházka z místní části Míkovice, který byl ze čtyř aktuálních zastupitelů za KDU-ČSL jediný členem této strany⁴⁰, který by byl ochoten za ni coby lídr kandidovat. Procházka se stal tak místostarostou, přičemž byl jediným členem rady za KDU-ČSL. Procházku v zastupitelstvu doplnili ještě ze 4. místa kandidátní listiny J. Tarcala a z 10. místa J. Knot, který se do zastupitelstva vrátil opět po čtyřech letech. Tehdejší předseda místní organizace KDU-ČSL Jan Adam se ze 2. místa kandidátní listiny do zastupitelstva nedostal, čímž navázal na jeho dlouholetého předchůdce a zároveň okresního předsedu KDU-ČSL Z. Pichu, který se zastupitelem města také nikdy nestal. To svědčí o tom, že být mohou být kandidáti velmi pracovití směrem dovnitř strany, ale nemají příliš aktivit či přesahů mimo okruh voličského jádra KDU-ČSL (popř. nejsou z nějaké místní části, kde se volí „patrioticky“), může pro ně být obtížné, aby se do zastupitelstva města dostali.

Vzhledem k tomu, že KDU-ČSL v této době neměla zastoupení v Poslanecké sněmovně PČR a část voličů přebral jejich dosavadní lídr E. Uher, nejednalo se o nesporně špatný výsledek, nicméně s ohledem na výsledky z let 1990–2002, kdy získala KDU-ČSL vždy pět mandátů, později v roce 2006 čtyři, to bylo citelné oslabení způsobené i pokračujícím stárnutím volebního elektorátu, který s sebou přináší také přirozený úbytek. Zajímavostí je fakt, že v místní části Míkovice vlivem svého lídra získala KDU-ČSL přes 30 % hlasů.

Poslední volby, které shrnu v této podkapitole, jsou volby v roce 2014. Na těchto volbách se částečně odrazily celostátní preference ODS, která v Uherském Hradišti sice vyhrála, ale pouze s výsledkem 18,9 % hlasů a šesti mandáty. Nakonec se jí podařilo sestavit relativně silnou koalici, ve které byly ještě KRUH, KDU-ČSL, Zdravé Hradiště a TOP 09. KRUH se tak stal jediným subjektem nezastoupeným v PČR, kterému se v komunálních volbách pravidelně dařilo dostat do zastupitelstva města, a dokonce získat více než dva mandáty. Do opozice zamířila ČSSD, komunisté a se čtyřmi mandáty také hnutí ANO 2011

⁴⁰ A. Konvalinková již nekandidovala a J. Tarcala byl vždy pouze příznivcem kandidujícím za KDU-ČSL.

(dále jen „ANO“) vedené Janem Zapletalem, který od té doby až do komunálních voleb 2022 pravidelně a výrazně kritizoval radniční koalici (Zpravodaj města UH, 2019). Žádný ze čtyř zvolených kandidátů (ještě Anton Vaňo, Michal Kolář a Petr Machala) však v dalších volbách za toto hnutí nekandidovali, protože se názorově rozešli s celostátním směřováním tohoto hnutí. Sám Zapletal vystoupil z hnutí ANO podle informací Slováckého deníku v květnu 2018 (Trubačik, 2018).

Starostou města byl zvolen lídr kandidátní listiny ODS (přesněji řečeno Občanských demokratů a nezávislých osobností) S. Blaha, který však zaostal za druhým na kandidátce Tichavským o 159 hlasů. Blaha se v roce 2017 stal také poslancem, čímž byl současně ve dvou uvolněných pozicích, což mu bylo opozicí opakovaně vytýkáno. Stejně tak byl v tomto roce za Českou pirátskou stranu (dále také „ČPS“) zvolen poslancem uvolněný radní František Elfmark, zvolený za Zdravé Hradiště. Ten po volbách se svým kolegou Františkem Prachmanem odešli z tohoto hnutí pro neshody s jeho předsedou S. Mikulou (Bohun, 2014), později již kandidovali za ČPS. Elfmark v dubnu 2018 se s ohledem na politiku ČPS vzdal uvolněné pozice a zbylého půl roku zůstal jako radní neuvolněný (Malušová, 2018). Výrazný pokles zaznamenala vlivem osamostatnění TOP 09, která se ziskem 5,6 % hlasů obdržela jeden mandát, který připadl 2. na kandidátní listině E. Uhrovi. Ten získal výrazně více hlasů než tehdy relativně neznámá lídryně Zuzana Vandame, pozdější radní města.

KDU-ČSL se podařilo mírně posílit z 10,4 % na 11,2 % hlasů, čímž získala tři mandáty a v RM dvoučlenné zastoupení. Lídra kandidátní listiny a pokračujícího místostarostu města Z. Procházku doplnil ředitel Centra Zlín a někdejší tajemník MěÚ Uherské Hradiště F. Rochovanský. Dvojici zastupitelů rozšířil ze 7. místa stabilní zastupitel za KDU-ČSL J. Tarcala. Vlivem patu v povolebním vyjednávání dokonce bylo podle slov více členů KDU-ČSL Rochovanskému nabízeno místo starosty města, ten se však rozhodl s ohledem na své zaměstnání v obchodním centru funkci nepřijmout.

2.3 Volební období 2018–2022

Komunální volby 2018 – volební kampaň KDU-ČSL

KDU-ČSL se pokusila do kampaně zahrnout některé nové prvky⁴¹ a vyvolat přátelský dojem, nicméně kampaň nepůsobila příliš profesionálně. Neupravené fotografie kandidátů, nevýrazná propagace na sociálních sítích, použití starší fotky centra města shora ve volebních

⁴¹ Jako např. volební web.

novinách, nebo příliš obsáhlý a čtenářsky neatraktivní volební program – to byly namátkou faktory, které v nerozhodnutých voličích podle více členů KDU-ČSL v Uherském Hradišti v posledních dvou týdnech před volbami nevyvolaly potřebný účinek. Zároveň KDU-ČSL nevyužila příležitosti toho, že místostarosta Procházka, který vykonával funkci dvě volební období, nefiguroval na kandidátní listině (např. z pozic, odkud je nepravděpodobné zvolení) a rozhodl se ji pouze veřejně podpořit, což zjevně není tak efektivní forma podpory. Ostrá část volební kampaně lidovců však měla výhodu v začátku jejího načasování, kdy využila karavanu KDU-ČSL, který do Uherského Hradiště dorazil zahájit celostátní kampaň v předvečer Slavností vína s poslanci Stanislavem Juránkem a Janem Bartoškem. Fotografie z této akce se dále prezentovaly na sociálních sítích i ve volebních novinách. Další kontaktní kampaň se však skládala pouze z jednoho mítinku a dalších neformálních akcí, které se na sociálních sítích téměř neprezentovaly. KDU-ČSL zaostávala ve vedení sociálních sítí nejen z hlediska oslovených uživatelů, ale i prezentace svoji dosavadní práci v radniční koalici, stejně jako toleranci kumulace funkcí starosty Blahy, kterou ji zde někteří voliči vyčítali.

Lídrem kandidátní listiny se stal tehdejší předseda místní organizace KDU-ČSL Uherské Hradiště a hlavní autor volebního programu KDU-ČSL softwarový analytik Tomáš Kaplan, který před čtyřmi lety kandidoval neúspěšně ze 3. místa, v počtu hlasů skončil však mezi kandidáty KDU-ČSL až na 11. místě. Na 2. místě kandidátní listiny zůstal radní Rochovanský, který měl být, podle slov některých členů KDU-ČSL, ještě začátkem července 2018 lídrem kandidátní listiny, nicméně tuto funkci i ohledem na očekávaný nedostatek času v době příprav a průběhu volební kampaně přenechal právě Kaplanovi. 3. místo na kandidátní listině obsadil dlouholetý příznivec strany manažer kvality Čestmír Bouda z místní části Sady, lidovecky nadprůměrně silné místní části, kde mnoho volebních období působil v místní komisi. 4. místo na kandidátní listině připadlo učitelce Literárně-dramatického oboru Základní umělecké školy Radmile Mrázové, která doposud v komunálních volbách nekandidovala a členkou KDU-ČSL byla v té době dva a půl roku. Tyto čtyři osoby také narozdíl od ostatních dostaly ve volebních novinách KDU-ČSL půl strany prostoru zodpovědět jimi vybrané otázky nebo být na stojkách⁴² v ulicích města. Šestou pozici kandidátní listiny pak mj. obsadil tehdy již čtyřiasedmdesátiletý dlouholetý zastupitel Tarcala. Celkově měla KDU-ČSL na pozicích jedna až deset pět mužů a pět žen, přičemž věkový průměr kandidátní listiny byl 44,7 let, což byl z jedenácti relevantních kandidátních listin⁴³ 3. nejvyšší věkový průměr i s ohledem

⁴² Tj. menších billboardech nastojato.

⁴³ Stranou Demokratická strana zelených a nezávislí kandidáti – DSZ a NK, na jejíž kandidátní listině byla pouze jedna kandidátka se v tomto srovnání zabývat nebudu.

na to, že zde na 16. místě kandidoval tehdy nejmladší kandidát v Uherském Hradišti – osmnáctiletý student Gymnázia Uherské Hradiště Ondřej Mráz. Zajímavostí je, že za KDU-ČSL poprvé v historii nekandidoval žádný lékař⁴⁴.

Komunální volby 2018 – volební výsledky

Volby vyhrála se sedmi mandáty a ziskem 21,8 % hlasů ODS, přičemž starosta Blaha obdržel 2 591 hlasů. Z této strany uspěli někteří lékaři, ale také např. ředitelé příspěvkových organizací města. S větším odstupem skončilo hnutí ANO se čtyřmi mandáty a ziskem 13,9 % hlasů. Na její kandidátní listině zůstali v porovnání s rokem 2014 pouze tři stejní lidé. Nejvíce hlasů z tohoto hnutí získal ze 4. místa zdravotní záchranář a nestraník Jiří Vašica. Uskupeními, která navzdory poklesu hlasů ve volbách získala tři mandáty, byla KRUH a KDU-ČSL, která stejný počet mandátů obhájovala. Velký počet preferenčních hlasů (1 831) obdržela již dříve zmíněná historička B. Rašticová, která získala o 396 hlasů více než lídr kandidátní listiny ředitel Slováckého muzea a místostarosta města I. Frolec.

Po dvou mandátech získali Zapletalovi nově vzniklí Nestraníci pro Hradiště (dále také „Nestraníci“), kteří skončili těsně za KDU-ČSL, Naplno pro Hradiště, ČPS a KSČM, přičemž největším překvapením byl podle většiny komunálních politiků, se kterými jsem měl možnost mluvit, relativně nízký výsledek Dvouletého uskupení Naplno pro Hradiště. Toto uskupení mělo spolu s ODS zároveň finančně nejvíce nákladnou volební kampaň. Po jednom mandátu získala ČSSD a TOP 09. Do zastupitelstva města se po 24 letech nedostal lídr kandidátky sociální demokracie Sed'a, ale vlivem preferenčního hlasování z 26. místa ortoped a zastupitel Ivan Karpeles. Celkem se tedy do zastupitelstva města dostalo rekordních deset subjektů.

⁴⁴ Data týkající se povolání, průměrného věku nebo dosažení vysokoškolského vzdělání kandidátů jsou v této práci čerpána z informací webové stránky www.irozhlas.cz ke komunálním volbám.

Tabulka 2⁴⁵ – Výsledky komunálních voleb 2018 v Uherském Hradišti po jednotlivých volebních uskupeních a okrscích

uskupení	výsledek	mand.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
ODS	21,82%	7	23,31	20,83	21,1	18,73	21,44	20,93	21,63	22,99	18,04	18,95	16,35	17,02	26,69	18,82	17,03	19,89	16,82	20,34	21,82	20,55	27,9	27,23	22,47	28,31	24,22
ANO 2011	13,87%	4	15,01	18,84	16,52	18,08	16,51	11,02	11,88	13,34	17,81	14,21	15,18	21,1	11,39	15,19	12,96	16,25	13,46	12,56	15,41	11,3	8,31	7,67	14,18	12,25	14,95
KRUH	10,19%	3	13,61	6,8	8,68	8,73	9,04	13,68	11,51	9,88	9,47	9,77	7,98	12,43	10,41	12,29	7,13	5,79	9,95	10,02	12,1	9,11	10,81	10,74	9,12	7,37	19,77
KDU-ČSL	8,77%	3	6,88	8,13	8,73	7,84	9,32	11,88	7,21	6,98	8,45	7,8	7,07	6,79	7,5	6,63	8,81	9,68	6,59	12,13	6,76	6,58	5,92	7,44	17,29	18,02	10,24
Nestr. pro Hrad.	8,67%	2	9,71	6,2	6,28	8,55	10,69	6,48	8,59	8,22	6,75	7,56	11,37	10,27	10,19	7,56	9,7	8,81	11,38	7,45	9,1	12,53	9,71	9,44	3,3	8,07	6,29
Soukromníci	8,18%	2	8,3	5,98	9,22	8,98	7,09	8,05	8,23	11,03	6,54	8,93	11,15	6,31	5,88	6,61	9,85	13,36	7,09	10,33	9,94	11,17	8,69	6,73	7,75	3,78	4,43
Piráti	7,35%	2	6,14	5,51	6,9	9,75	3,5	7,34	9,08	5,8	7,52	9,01	9,64	7,06	10,04	8,39	6,77	5,51	6,38	7,53	5,9	8,91	6,67	8,32	11,69	5,89	4,41
KSČM	7,29%	2	6,36	12,15	11,53	7,72	8,25	6,04	5,58	8,57	10,43	14,37	8,76	7,23	5,91	9,09	7,33	7,88	12,11	4,51	6,4	5,35	3,63	4,77	5,87	4,39	7,3
ČSSD	5,53%	1	3,14	7,04	6,1	5,99	5,13	7,98	5,62	7,36	10,5	6,38	6,2	5,64	5,44	7,66	3,27	2,41	6,98	4,75	6,78	5,51	5,75	4,22	2,21	4,47	3,07
TOP 09 se Studenty	5,51%	1	4,31	5,2	1,71	4,11	6,7	4,05	6,68	4,51	2,14	1,9	3,12	3,94	5,22	3,53	12,56	8,67	5,17	6,14	3,83	7,01	9,01	10,17	2,42	5,45	1,8
Zdravé Hradiště	2,77%	0	3,18	3,26	3,2	1,53	2,27	2,53	3,9	1,25	2,33	1,06	3,16	2,16	1,2	4,05	4,54	1,71	4,02	3,89	1,93	1,95	3,55	3,24	3,66	1,97	4,41
Řešetková	0,05%	0	0,04	0,07	0,04	0	0,06	0,01	0,08	0,07	0,03	0,05	0,03	0,05	0,12	0,07	0,04	0,03	0,05	0,09	0,02	0,04	0,06	0,04	0,04	0,01	0,02
účast	43,57%		45,23	49,46	34,38	42,3	49,2	46,59	27	41,81	42,63	40,84	41,01	42,77	46,56	40,58	43,4	35,67	38,63	37,32	52,49	45,59	53,58	48,53	49,06	57,77	55,87

Nyní se vrátím k výsledku KDU-ČSL a jeho kandidátů. Zisk 8,8 % hlasů byl o 2,4 % nižší než v roce 2018 a historicky se jednalo o nejhorší lidovecký výsledek v komunálních volbách v Uherském Hradišti. V porovnání s rokem 2018 na to měly vliv také tři faktory. Oproti roku 2014 zde KDU-ČSL neměla, coby lídra kandidátní listiny, obhajujícího místostarostu, ale relativně neznámého lídra. Dále celostátní preference lidovců, v porovnání s rokem 2014, kdy byli nově „očistěnou“ vládní stranou, klesly z přibližně 5–7 % na 4–5 % hlasů (Fiala 2015; Matulík, 2019). A nakonec nízká schopnost KDU-ČSL přizpůsobit se modernějším formám komunikace s voliči (viz sociální sítě) a svoji energii vložila spíše do tvorby volebního programu a volebních novin. Určitým faktorem, vedoucím k nižšímu volebnímu zisku, byla také absence pravidelných kandidátů a příznivců strany Alberta Mrázka a Jaroslava Knoty na kandidátní listině KDU-ČSL. Ty se vedení KDU-ČSL v Uherském Hradišti nepodařilo na lidovecké kandidátní listině udržet a nakonec kandidovali za Nestraníky pro Hradiště. V kontextu toho, že KDU-ČSL a Nestraníky pro Hradiště dělila jen jedna desetina hlasů, která znamenala zisk třetího mandátu, šlo hovořit pro KDU-ČSL o jakýsi varovný signál, aby se ze svých chyb dokázala do budoucna poučit.

Co se týče výsledků kandidátů za KDU-ČSL, nejvíce hlasů (919) získal radní F. Rochovanský, kterého doplnili ze 3. a 4. místa Č. Bouda a R. Mrázová shodně s 836 hlasy. Za nimi skončil s 828 hlasy zastupitel J. Tarcala a 826 hlasy tehdejší vedoucí Tanečního oboru ZUŠ Jana Trubačiková. Až jako 3. náhradník skončil lídr kandidátní listiny T. Kaplan. Za touto

⁴⁵ Modrým písmem jsou znázorněny okrsky s poměrně vysokým ziskem pro dané uskupení (resp. okrsek s nadprůměrnou volební účastí). Červeným písmem jsou znázorněny okrsky s poměrně nízkým ziskem pro dané uskupení (resp. okrsek s podprůměrnou volební účastí). Všechna čísla týkající se jednotlivých okrsků (výsledky stran i účast v okrsku) jsou uvedena v procentech.

šestici byl již větší propad v počtu hlasů. Relativně úspěšnými kandidáty byli např. učitelka Hudebního oboru ZUŠ a varhanice Lucie Adamcová (766 hlasů), středoškolská učitelka Martina Dočekalová (756) nebo ředitel Státního okresního archivu Uherské Hradiště Lukáš Čoupek z 25. místa kandidátní listiny (733).

Utvoření radniční koalice a rozložení zastupitelstva města

Utvořená koalice byla oznámena v pátek 12. října 2018 na facebookovém profilu starosty Blahy. Přestože více lidí pohybujících se v prostředí zdejší komunální politiky předpokládalo, že v ní nebude chybět ani Naplno pro Hradiště, její složení bylo nakonec následující. Vítěznou ODS se sedmi mandáty doplnil KRUH, KDU-ČSL (oba shodně se třemi mandáty) a TOP 09 s jedním mandátem. Jednalo se tedy o koalici 14člennou, tedy minimálně vítěznou (Balík, 2009). V radě města ODS posílila na čtyři zástupce, KRUH a KDU-ČSL získaly po dvou a TOP 09 jeden. Jmenovitě tvořili radu města: Stanislav Blaha, Jaroslav Zatloukal, Pavlína Jagošová, Jiří Durďák (všichni ODS), Ivo Frolec, Blanka Rašticová (oba KRUH), Čestmír Bouda, František Rochovanský (oba KDU-ČSL) a Zuzana Vandame (TOP 09). (Bohun, 2018)

Ve vedení města zůstal ve stejné pozici starosta Blaha i místostarosta Frolec (nově 1. místostarosta města), který tuto funkci vykonával neuvolněně zároveň s prací ředitele Slováckého muzea. 2. místostarostou města se stal Č. Bouda z KDU-ČSL, do níž krátce po svém zvolení vstoupil. Funkci 3. místostarosty získal Blahův stranický kolega Jaroslav Zatloukal, ředitel Střední školy průmyslové, hotelové a zdravotnické Uherské Hradiště. Jak Bouda, tak Zatloukal tuto funkci vykonávali uvolněně. Lidoveckému místostarostovi Boudovi byly jako gesce přiděleny majetek města, sociální oblast, životní prostředí a informatika.

Vzhledem k tomu, že radniční koalici tvořilo 14 zastupitelů, byla pro její fungování důležitá na zastupitelstvech města stranická disciplína při hlasováních. Obvykle se tedy názor koalice utvořil na devítičlenné radě města a tento názor se posléze prosazoval na zastupitelstvu. Nejčastější „opozici“ v rámci RM byla podle F. Rochovanského právě KDU-ČSL. K hlasování, v nichž by se některý z koaličních zastupitelů např. zdržel, docházelo jen zřídka a pokud k nim došlo, bylo to v koalici dominantní ODS menším koaličním partnerům, zejména KDU-ČSL a TOP 09, podle informovaných zdrojů prezentováno jako snaha o bourání koalice a obvykle byla na dalším zastupitelstvu v dané věci sjednána „náprava“. K této nápravě ovšem nedošlo například, když se zastupitelé Rochovanský, Mrázová (oba KDU-ČSL) a Vandame

(TOP 09) rozhodli podpořit návrh opozice, aby byly na webu města jednotlivé body jednání zastupitelstva města přehledně audiovizuálně odděleny, a nahradily tak jednotný zvukový záznam⁴⁶. Tyto i podobné věci nebyly ze strany ODS koaličním zastupitelům ponechány bez reakce. V kontextu celých čtyř let však koalice působila bez výraznějších sporů.

Předsedou Finančního výboru ZM byl zvolen lídr kandidátky hnutí ANO Tomáš Janča, kterého v této funkci vystřídal starosta T.J. Sokol Uherské Hradiště Jaroslav Ševčík z ČPS, když se Janča rozhodl odstoupit z důvodu pracovního vytížení v radě Zlínského kraje. Ševčíkovi dali tehdy zastupitelé přednost před soukromníkem Dvouletým. Do pozice předsedy Kontrolního výboru ZM byl zastupiteli zvolen komunista Ivan Mařák.

Co se týče dalších možností práce pro město Uherské Hradiště, bylo opět zřízeno několik komisí rady města, které byly jejím poradním orgánem. V těchto komisích, ať už odborných nebo místních, měla, podobně jako ve výborech ZM, koalice většinu. Složení komisí bylo následující: ODS, KRUH a KDU-ČSL, jakožto koaliční strany, po dvou členech, opoziční strany spolu s TOP 09 po jednom (Bohun, 2018). Znamenalo to tedy, že ve 13členné komisi měli zástupci koalice sedm zástupců, což byla oproti volebnímu období 2014–2018 v Uherském Hradišti změna. Tehdy tvořilo komise celkem devět členů, přičemž každá ze stran nominovala jednoho z nich⁴⁷. Komise RM však, podle slov jejích členů napříč komisemi, příliš tzv. „nepolitikařily“. Mnohdy dokonce ani samotní členové nevěděli, kdo je v dané komisi nominantem které strany, resp. jiných stran. Schůze jednotlivých komisí probíhaly zpravidla jednou za měsíc či méně, s výjimkou Komise pro nakládání s majetkem města, která se scházela častěji.

Nejvýraznějšími kritiky radniční koalice byli: Zapletal za Nestraníky pro Hradiště, Dvouletý za Naplno pro Hradiště, zastupitelé České pirátské strany Ševčík a Elfmark a do jisté míry také Janča z hnutí ANO. Zastupitel ČSSD Karpeles také často nesouhlasil se způsobem vedení města, nicméně mimo zastupitelstvo města neměl tolik mediální pozornosti. Zastupitelé další opoziční strany, komunisté, nebyli ve svém působení na zastupitelstvech města aktivními oponenty koalice. První jmenovaný – zastupitel Zapletal – také pravidelně využíval možnosti psát *názor zastupitele* do městského zpravodaje, této formy využíval v podstatě celých osm let, kdy byl v opozici, a prezentoval zde své nesouhlasné názory s vedením města. Psát podobné sloupky v rozsahu až 1 800 znaků mělo podle informací zastupitelů každý měsíc každé

⁴⁶ Informace v práci jsou čerpána ze zápisů ze zasedání zastupitelstev města, viz Literatura.

⁴⁷ V tomto volebním období bylo pět koaličních subjektů a čtyři opoziční.

z do zastupitelstva zvolených uskupení (vždy maximálně jeden článek za dané uskupení). Pravidelně kritický ke koalici zde byl také opoziční zastupitel Dvouletý. Svoji kritiku vyjádřil tehdejší koalici také za odmítnutí jednoho milionu korun českých od I. Valenty na městem pořádané Slavnosti vína, které Valenta zakládal. V této otázce starosta Blaha reagoval tak, že město potřebuje vědět dopředu, zda a kolik který ze sponzorů přispěje a nemůže si dovolit čekat při podobných váháních Valenty, který se tímto krokem snaží v Uherském Hradišti udržovat určitý vliv. Kromě opozičních Pirátů do sloupků ve zpravodaji města přispívaly také např. Z. Vandame z TOP 09 nebo R. Mrázová z KDU-ČSL (Zpravodaj města UH, 2021), přičemž čtveřice ve vedení města (starosta a tři místostarostové) měla prostor také na úvodní straně zpravodaje – každý třikrát za daný rok.

Ve volebním období 2018–2022 se vzdali mandátu zastupitele celkem jeho tři členové. Začátkem roku 2020 to byli Miroslav Valenta z Naplno pro Hradiště, spoluzakladatel skupiny SYNOT a bratr I. Valenty, který byl ve volbách zvolen ze 6. místa a Lenka Kraváčková, učitelka na Gymnáziu Uherské Hradiště a vedoucí folklorního souboru. Nahradili je lékař Stanislav Zemek a ekonomka Blanka Vyoralová. Dalším, kdo se mandátu zastupitele, resp. zastupitelky vzdal, byla R. Mrázová, a to dle vyjádření ve volební podpoře z následujících voleb v roce 2022 z rodinných a zdravotních důvodů. Zůstala však nadále alespoň v Kontrolním výboru ZM a Komisi pro bydlení jako jejich členka. Mrázovou nahradil bývalý zastupitel Tarcala, který se do zastupitelstva města vrátil po třech letech.

Rok před volbami do zastupitelstva města se také konaly volby do Poslanecké sněmovny PČR, kam opětovně kandidoval, jako druhý ve Zlínském kraji za koalici SPOLU, starosta Blaha⁴⁸. Na 5. místě kandidátní listiny pak nejvýše postavená kandidátka TOP 09 a radní města Z. Vandame. V této souvislosti lze mluvit o tom, že došlo k částečnému sblížení stran koalice SPOLU, resp. jejich zástupců v průběhu volební kampaně, kde se tito kandidáti pravidelně potkávali. Nakonec koalice SPOLU získala v Uherském Hradišti 30,3 % hlasů a porazila zde druhé hnutí ANO o více než šest procent hlasů. V komunálních volbách 2018 v Uherském Hradišti však tyto tři strany získaly v součtu 36,1 % hlasů. I to byl určitý signál toho, že potenciální synergie těchto stran není v případě Uherského Hradiště tak velká a snahou o vytvoření kandidátní listiny do komunálních voleb 2022 na bázi koalice SPOLU by vítězná ODS mohla spíše přijít o své potenciální koaliční partnery.

⁴⁸ Lídrem kandidátní listiny SPOLU byl ve Zlínském kraji poslanec KDU-ČSL Ondřej Benešik.

3. Volební kampaň a výsledky komunálních voleb 2022

3.1 Struktura a stav KDU-ČSL v Uherském Hradišti

Abych KDU-ČSL v Uherském Hradišti neprezentoval příliš abstraktně, případně pouze skrze její zvolené zástupce, pokusím se krátce shrnout její vnitřní strukturu, kterou jsem již nastínil v úvodu této práce. V Uherském Hradišti se KDU-ČSL skládá ze čtyř místních organizací – Uherské Hradiště (36)⁴⁹, Sady-Vésy (25), Jarošov (7) a Míkovice (6). Dohromady má tedy 74 členů. Věkový průměr členů těchto MO je 65 let, přičemž median je ještě o tři roky vyšší. MO Uherské Hradiště má jediná z výše uvedených průměr i median pod 60 let. Každá z místních organizací má svůj vlastní výbor, který volí výroční členská schůze na dva roky a může si libovolně zvolit, kolikačlenný tento výbor bude. V Uherském Hradišti je výbor MO sedmičlenný, v MO Sady-Vésy a Jarošově čtyřčlenný, v MO Míkovice tříčlenný.

K výraznému oslabení počtu členů KDU-ČSL v Uherském Hradišti došlo podle dlouholetého předsedy MO Uherské Hradiště Z. Píchy, když byl jejím celostátním předsedou M. Kalousek (tj. 2003–2006) a poté částečně také v období, kdy místostarosta Uher vstoupil do nově vzniklé TOP 09 (tj. v období 2009–2010). To se projevilo na výsledcích KDU-ČSL v komunálních volbách 2006 i 2010.

V době konání posledních komunálních voleb byli předsedy MO: Zdeněk Procházka (Míkovice), Václav Suchánek (Jarošov), Čestmír Bouda (Sady-Vésy) a František Rochovanský (Uherské Hradiště). Co do množství aktivit, nejvíce aktivní byla v posledních letech MO Uherské Hradiště, a to z hlediska nabírání nových členů⁵⁰, intenzity scházení výboru MO, aktivit pro veřejnost⁵¹ apod. Na schůze výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště pravidelně posílal pozvánky místopředseda MO O. Mráz, který s F. Rochovanským na záležitostech vnitřního chodu organizace úzce spolupracoval. Na schůze tohoto výboru byl pravidelně zván také místostarosta a od ledna 2022 předseda MO KDU-ČSL Sady-Vésy Č. Bouda. Do jisté míry se podle slov více členů KDU-ČSL v Uherském Hradišti stalo praxí, že MO Uherské Hradiště připravovala nebo zařizovala řadu nezbytností (delegace do okrskových volebních komisí, návrh kandidátní listiny apod.), které s těmito zbylými třemi

⁴⁹ V závorkách jsou uvedeny počty členské základny k 23. září 2022, kdy se konaly poslední komunální volby.

⁵⁰ Od r. 2016–2022 vstoupilo do MO KDU-ČSL Uherské Hradiště 20 z 36 členů.

⁵¹ Např. pořádání akcí ke Dni matek.

organizacemi následně konzultovala, buď na úrovni komunikace s tamním předsedou nebo na úrovni setkání všech výborů těchto čtyř MO.

Co se týče složení kandidátní listiny pro komunální volby, obvykle tvořili členové KDU-ČSL přibližně třetinu všech kandidátů 27členné kandidátní listiny. Zbylé kandidáty tvořili nestraníci, kteří byli ve většině případů zapojeni v nějaké komisi RM nebo výboru ZM⁵². Právě nominace do těchto orgánů města, případně do okrskových volebních komisí, se staly prostředkem, jak si udržovat své podporovatele, kteří se z nějakých důvodů nechtějí stát členy KDU-ČSL. Tito nečlenové strany zároveň také v minulém funkčním období dostávali možnost např. odebírat interní zpravodaj KDU-ČSL Nový Hlas.

3.2 Volební kampaň KDU-ČSL a nezávislých osobností

V podkapitole 2.3 jsem shrnul průběh a výsledky komunálních voleb 2018 v Uherském Hradišti, ve kterých KDU-ČSL sice obhájila tři mandáty v zastupitelstvu města, nicméně její výsledek relativně výrazně klesl, a to o 2,4 % hlasů⁵³. Od těchto komunálních voleb docházelo k dalšímu postupnému oslovování a úspěšnému přijímání nových členů KDU-ČSL, především do MO Uherské Hradiště. Od druhé poloviny 2021 se o tématu komunálních voleb 2022 v rámci strany otevřeně mluvilo s cílem následující komunální volby nepodcenit a vyvarovat se chyb z komunálních voleb 2018, které členové výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště pojmenovávali.

Na některých věcech pracovali členové KDU-ČSL Uherské Hradiště kontinuálně většinu čtyřletého období. Jednou z těchto věcí je např. prezentace na sociálních sítích. V roce 2018 sledovalo v době komunálních voleb facebookovou (dále také „fb“) stránku *KDU-ČSL Uherské Hradiště*⁵⁴ přibližně 70 uživatelů, kdežto v polovině roku 2022 už to bylo přibližně 300 sledujících. Zároveň došlo ke zřízení veřejného fb profilu místostarosty Č. Boudy, který byl později, od roku 2021, spravován stranickým odborníkem na PR Miroslavem Hanusem. Na těchto fb stránkách byly, kromě předílených příspěvků některých politiků KDU-ČSL či samotné strany, prezentovány také aktivity KDU-ČSL Uherské Hradiště či jejich členů (např. Tříkrálová sbírka, Farní zabijačka, Derflanské otevřené sklepy apod.), potažmo pracovní náplň místostarosty Boudy, rozšířená o jeho soukromé aktivity a zájmy. Jednalo se jednak

⁵² Tyto nominanty KDU-ČSL v těchto orgánech města občasně (obvykle jednou za půl roku) svolával ke společnému setkání místostarosta města za KDU-ČSL, aby se informoval o činnosti komisí a výborů a současně prezentoval svoji práci.

⁵³ Z 11,2 % hlasů na 8,8 %.

⁵⁴ Začátkem kampaně do komunálních voleb 2022 – 1. srpna 2022 – přejmenovanou na *Hradiště je boží-*

o příspěvky nepropagované, u nichž se dosahy příspěvků pohybovaly ve vyšších desítkách či nižších stovkách fb uživatelů (které měly za cíl utužovat očekávané voličské jádro ve vztahu ke KDU-ČSL), ale také o příspěvky propagované, s dosahem většinou v jednotkách tisíc uživatelů, u nichž bylo cílem se veřejně zviditelňovat, případně prezentovat některé úspěchy na úrovni města, často například v gescích místostarosty Boudy. Oproti volebnímu období 2014–2018, kdy byl lidoveckým místostarostou Z. Procházka, se tedy v propagaci KDU-ČSL v Uherském Hradišti jednalo o značný rozdíl. Místostarosta Bouda, přestože v počtu fb sledujících i reagujících výrazně zaostával za starostou Blahou, byl jediným ze tří místostarostů města, který pravidelně využíval tuto platformu na svoji propagaci i propagaci KDU-ČSL v Uherském Hradišti. Co se týče soukromého fb účtu, ten neměla z kandidátů v první desítce pouze 10. Marta Vaňková. Aktivně ho pravidelně používali, kromě Č. Boudy, také J. Trubačiková, O. Mráz, V. Kaška⁵⁵ a J. Majzlíková. Politický obsah na svých účtech zveřejňovali Mráz s Kaškou, při čemž u Mráze se jednalo také o vlastní (ne sdílené) příspěvky, vztahující se v průběhu čtyřletého období spíše než ke komunální politice k politice celostátní.

Od ledna 2022, kromě toho, že začaly probíhat VČS uherskohradištských místních organizací KDU-ČSL, se začal výbor MO KDU-ČSL Uherské Hradiště intenzivně zabývat komunálními volbami 2022 a řešit věci s nimi spojené. Celkem se výbor od 22. ledna 2022, kdy proběhla VČS MO Uherské Hradiště, do 28. května 2022 sešel formálně sedmkrát, přičemž poslední setkání bylo půldenní výjezdní v bydlišti místostarosty Č. Boudy. Poté 2. června 2022 proběhla společná schůze výborů všech uherskohradištských MO KDU-ČSL, na které došlo k formálnímu potvrzení kandidátní listiny a debatě o dalších tématech týkajících se komunálních voleb⁵⁶.

Předmětem řešení schůzí výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště byly zejména: tvorba kandidátní listiny a jejího pořadí, resp. zvažování možných vhodných kandidátů a způsoby jejich oslovování; koncept a příprava akce KDU-ČSL ke Dni matek, včetně její propagace; tvorba volebního programu pro komunální volby; oslovování potenciálních známých podporovatelů z různých odvětví pro komunální volby (do volebních novin či na fb) či technikálie k volbám, jako je focení kandidátní listiny, formy propagace, struktura volebních novin apod.

⁵⁵ Ten si fb účet založil až v únoru 2022 původně za účelem sdílet formy možné pomoci Ukrajině.

⁵⁶ Většinu zdrojů týkajících se příprav a volebních kampaně tvoří vnitrostraničné zápisy ze schůzí výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště, případně zápis ze společné schůze výborů uherskohradištských MO KDU-ČSL, viz Literatura.

Od roku 2018, kdy se konaly poslední komunální volby, došlo ve složení výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště k výrazné obměně⁵⁷. Zároveň Č. Bouda z MO Sady-Vésy, který byl stálým hostem tohoto výboru, vstoupil do KDU-ČSL po svém zvolení místostarostou a do příprav volební kampaně 2018, kdy kandidoval ze 3. místa, se tehdy více nezapojoval. Bylo tedy pro nedostatečnou kontinuitu a nezkušenost lidí, podílejících se na přípravě blížících se komunálních voleb, příhodné řadu věcí konzultovat se zkušenějšími členy KDU-ČSL z okolních obcí. I proto místostarosta Bouda některé věci řešil s tehdejší starostou Starého Města Kamilem Psotkou, který měl s předvolebními přípravami řadu zkušeností⁵⁸ a se kterým společně působili v předchozím zaměstnání. Zároveň agendu témat a nezbytností, na které by se ve vztahu k volbám nemělo zapomínat, průběžně nastoloval místopředseda MO Uherské Hradiště O. Mráz (na schůzích výboru MO i telefonicky Č. Boudovi). Bouda s Mrázem spolu také řešili věci, týkající se sociálních sítí, které spolu s M. Hanusem spravovali. Společně také v březnu a dubnu 2022 reprezentovali KDU-ČSL Uherské Hradiště na krajské konferenci a celostátním sjezdu KDU-ČSL, jakožto jejich delegáti.

Příležitosti Dne matek využívala KDU-ČSL v Uherském Hradišti již dříve k popřání ženám, kterým mužští zástupci strany dávali květinu nebo přání KDU-ČSL. V roce 2020 se jednalo dokonce o přání vlastní výroby⁵⁹. V roce 2022, podobně jako v letech 2017 a 2018, se výbor MO KDU-ČSL Uherském Hradiště rozhodl uskutečnit také akci pro matky a děti, a tak v neděli 8. května 2022 proběhla akce s názvem *Káva pro maminku* v Café Colejní. Program byl koncipován tak, aby si ženy mohly zdarma vypít kávu, podívat na taneční vystoupení, poslechnout recitace dětí ze ZUŠ, povykládat si a zároveň měly jistotu, že se děti (potažmo vnoučata) zabaví. Pro děti byly připraveny výtvarné i pohybové aktivity (závod na odrážedlech, skákací hrad KDU-ČSL). Akci navštívilo přibližně 100 žen a členové výboru MO KDU-ČSL se shodli, že byla úspěšná. Zároveň byly fotografie z události dále prezentovány na sociálních sítích. Rozsahem propagace akce (zejména propagace před akcí⁶⁰) šlo do zahájení kampaně 1. srpna 2022 o největší událost KDU-ČSL v Uherském Hradišti v roce 2022, která se pro ni ve vztahu ke komunálním volbám stala určitou prekampaní. Na pořádání jiné obvyklé akce ke Dni matek se zároveň podílela také MO Míkovice v sousední části Vésy.

Nyní více přiblížím sestavování lidovecké kandidátní listiny v Uherském Hradišti. Pro členy výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště a Č. Boudu byla vytvořena všem přístupná

⁵⁷ V roce 2018 a zároveň v roce 2022 v něm působili jen současný předseda MO F. Rochovanský a R. Mrázová.

⁵⁸ Mj. KDU-ČSL vyhrála ve Starém Městě všechny komunální volby od roku 1990 do roku 2018.

⁵⁹ Na němž bylo deset mužů, včetně různých místních částí, spojených s KDU-ČSL Uherské Hradiště.

⁶⁰ Plakátek k akci byl kromě fb také ve Zpravodaji města Uherské Hradiště a opakovaně ve Slováckém deníku.

sdílená excelová tabulka. Výběr potenciálních kandidátů za KDU-ČSL se na schůzích výboru pravidelně řešil s tím, že se většinou určilo, kdo bude tím, kdo daného člověka s kandidaturou osloví. Nejčastěji potenciální kandidáty oslovoval Č. Bouda, nicméně do oslovování se zapojila většina členů výboru MO Uherské Hradiště. Aby si členové výboru ušetřili čas sdělováním informací na schůzích výboru, používali zmíněnou tabulku k tomu, aby věděli, kdo již osloven byl, případně, jak se vyjádřil (či zda ještě váhá). Důraz při sestavování kandidátní listiny pak byl kladen na obvyklá hlediska jako je: zastoupení místních částí, zastoupení žen, zastoupení napříč věkem, zastoupení určitých profesí (např. lékařů nebo učitelů) či zastoupení spíše nestraníků než straníků, u nichž se neočekává takový přínos hlasů. Nejvíce času zabralo členům hledání dvou vhodných kandidátů, resp. kandidátek, z místní části Jarošov.

Kandidátní listina byla schválena 2. června 2022 spolu s ostatními uherskohradištskými výbory KDU-ČSL na návrh O. Mráze ne jako *KDU-ČSL*, ale pod názvem *KDU-ČSL a nezávislé osobnosti*, což mělo za cíl působit navenek otevřeněji. Zároveň měl tento krok opodstatnění v tom, že většinu kandidátů pravidelně tvořili nečlenové KDU-ČSL. Kandidátka bez politické příslušnosti Jana Majzlíková k názvu uskupení uvedla: „*Myslím, že ten název povede lidi k tomu, aby si řekli: „Jo, jsou tam třeba lidé, kteří s tím nejsou úplně spjatí, kteří můžou být zajímaví, pracovití, tak jim dám svůj hlas.“* Podobně se vyjádřil kandidát Vladimír Kaška: „*Já to vnímám pozitivně, protože hned na první dobrou přiznáváme, že tam nejsou sami členové KDU-ČSL, což může být právě zajímavé pro ty voliče, kteří řeknou, že by čistokrevnou KDU-ČSL nikdy nevolili.“* Celkem kandidátní listinu KDU-ČSL a nezávislých osobností tvořilo 27 kandidátů, přičemž 15 z těchto kandidátů kandidovalo již v roce 2018, deset poprvé a dva po osmi letech. Listinu tvořilo, stejně jako v roce 2018, 11 žen a 16 mužů. Tato kandidátní listina měla také spolu s uskupením SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných kandidátů, a to 85 %⁶¹. Věkový průměr kandidátní listiny KDU-ČSL a nezávislých osobností činil 48,8 let, což bylo o 4,1 let více než v roce 2018. Na kandidátní listině byly zastoupeny všechny místní části alespoň po dvou zástupcích, s výjimkou málo početných Rybáren, z nichž nevzešel žádný kandidát a z Vések, které byly bydlištěm kandidáta jednoho⁶². Při tvorbě kandidátní listiny se členové výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště i Č. Bouda shodovali, že by pro listinu byla přínosem přítomnost nějakého lékaře, což byla profese, která v roce 2018 na kandidátní listině chyběla. Přestože někteří lékaři osloveni byli, nakonec za KDU-ČSL a nezávislé osobnosti opět žádný nekandidoval.

⁶¹ Pouze čtyři kandidáti KDU-ČSL a nezávislých osobností neměli vysokoškolský titul.

⁶² V komunálních volbách 2018 nepocházel z místní části Vésky žádný kandidát KDU-ČSL.

Lídrem kandidátní listiny se stal stávající místostarosta Č. Bouda (60)⁶³. Na 2. místě byl, již třetí komunální volby v řadě, současný předseda MO KDU-ČSL Uherské Hradiště F. Rochovanský (59). 3. pozice připadla nestranici, taneční pedagožce a choreografce J. Trubačikové (38), která v roce 2018 kandidovala na 7. místě kandidátní listiny a která je mj. uměleckou vedoucí folklorního souboru Míkovjan. KDU-ČSL tak při sestavování kandidátní listiny zohlednila také snahu určité otevřenosti navenek. Trubačiková totiž nebyla členkou KDU-ČSL. Zároveň byla důležitým motivem jejího umístění na 3. pozici skutečnost, že je ženou a žena by podle osob, sestavující kandidátní listinu, neměla v první čtveřici, či ideálně první trojici chybět. Ze 4. místa kandidoval místopředseda MO KDU-ČSL Uherské Hradiště a student politologie O. Mráz (22), který před čtyřmi lety figuroval na 16. pozici. 5. místo obsadil člen výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště a vedoucí pracovník v sociálních službách V. Kaška (52), který za KDU-ČSL dosud nekandidoval. 6. pozice připadla nestranici, učitelce J. Majzlíkové (48), která za KDU-ČSL v minulosti také nekandidovala ani nebyla, na rozdíl od V. Kašky, členkou žádné z komisí RM. Při zvažování možné pozice bylo v jejím případě zohledněno hledisko, že pochází z relativně početné místní části Jarošov, která na prvních pěti místech nebyla zastoupena. Fotografie první šestice se posléze vyskytovala také v různých grafických podobách, například na titulní straně volebních novin, plakátech, plachtách na plot apod. Vlastní přínos pro kandidátní listinu zhodnotila Majzlíková následovně: „*Svůj přínos vidím v tom, že jsme tam v té první šestce dvě ženy. Taky v tom, že mám těch 48 let, že už přece mám nějaké životní zkušenosti a taky tři děti, takže se díky tomu pohybuji i v oblasti školství atd.*“ Vzhledem k tomu, že jsem rovněž prováděl rozhovory s kandidáty na pozicích sedm až devět, představím také je. Na 7. místě kandidátní listiny figuroval inženýr kvality Vladimír Kromsian (33), 8. pozice připadla vedoucí prodejny Marii Kouřimové (63), která doposud v komunálních volbách nekandidovala. 9. místo obsadil finanční controller Petr Králík (40). O přední pozici na kandidátní listině, konkrétně o pozici v první trojici, měl zájem také bývalý místostarosta Procházka, který však po debatách se členy výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště nebo Č. Boudou přestal o tuto pozici usilovat, a tak schvalování kandidátní listiny KDU-ČSL a nezávislých osobností proběhlo nekonfliktně a Procházka na kandidátní listině nefiguroval. První šestice byla tedy z hlediska věkové pestrosti, zastoupení místních částí, stranické příslušnosti, pohlaví, povolání v rámci možností relativně dobře vyvážená (tedy měla široký záběr). J. Trubačiková složení kandidátní listiny okomentovala takto: „*S listinou jsem spokojená. Myslím, že se tam promítají osobnosti, které*

⁶³ V závorce je vždy uveden věk daného kandidáta v době konání voleb.

mají zkušenosti s politickou scénou. A třeba také mladí lidé, kteří nemají tolik zkušeností, ale chtějí jich sesbírat co nejvíc a můžou být do budoucna dobrým zdrojem energie pro tu stranu a do budoucna dobrými partnery pro další politický vývoj.“ Vzhledem k tomu, že je na jednotlivých kandidátech, co si uvedou jako své povolání (Šopfová, 2018), byli kandidáti vyzváni, aby zvážili ke svému povolání také např. členství v nějaké komisi RM či něco, co není jejich hlavním zdrojem příjmu (např. vinař, šachista apod.) a s čím by se jejich potenciální volič, který by tzv. „křížkoval“, mohl ztotožnit. Této možnosti, zejména pokud se jedná o jejich zapojení v orgánech města, kandidáti z velké části využívali.

Graficky upravená fotografie první šestice⁶⁴

Zleva: V. Kaška, O. Mráz, J. Trubačiková, Č. Bouda, J. Majzlíková, F. Rochovanský

V první polovině roku 2022 se kromě sestavování kandidátní listiny kontinuálně vytvářel také seznam podporovatelů – do jisté míry z těch osob, které neměly zájem kandidovat. Tento způsob přesvědčování voličů byl něčím, co KDU-ČSL v Uherském Hradišti v roce 2018 nevyužila. Nakonec bylo vybráno šest osob⁶⁵, jejichž podpora se následně v kampani objevila ve volebních novinách, na fb nebo na volebním webu. Podporu vyslovili bývalý ředitel Státního okresního archivu Uherské Hradiště a historik Jiří Čoupek, bývalá městská zastupitelka za KDU-ČSL a učitelka Literárně-dramatického oboru ZUŠ R. Mrázová⁶⁶ a etnografka Slovákého muzea a vedoucí dětského folklorního souboru Hradišťánek Gabriela

⁶⁴ Grafiky a jiné informace k marketingové složce kampaně jsou primárně čerpány z fb stránek *Hradiště je boží* a *Čestmír Bouda* a také vnitrostranické e-mailové komunikace.

⁶⁵ Tři z Uherské Hradiště a tři mimo Uherské Hradiště.

⁶⁶ Která s ohledem na to, že se v roce 2021 mandátu zastupitelky vzdala, pokládala za vhodnější kandidátní listinu raději tímto způsobem podpořit než kandidovat například ze zadních míst.

Směřičková⁶⁷. Z podporovatelů mimo Uherské Hradiště to byli senátor Josef Bazala, ředitel Charity Uherské Hradiště Jiří Jakeš a tehdejší starosta Starého Města K. Psotka.

Hlavním garantem tvorby volebního programu se stal místostarosta Bouda, který, na základě podnětů z řad členů KDU-ČSL i nominantů KDU-ČSL v orgánech města, aktualizoval prezentaci v programu PowerPoint podle jednotlivých tematických okruhů, ze které se později udělal určitý výtah v bodech (viz *volební program KDU-ČSL a nezávislých osobností z volebních novin*). Nejvíce aktivní ve vytváření volebního programu byli Č. Bouda a F. Rochovanský, což je pochopitelné s ohledem na to, že v končícím volebním období působili v radě města. K tvorbě volebního programu byla také svolána mimořádná schůzka 21. dubna 2022. Nakonec se však volební program upravoval ještě v červenci 2022. Jeho formulace do volebních novin pak ještě později, a to až 19. srpna 2022.

⁶⁷ Mj. dcera dlouholetého zastupitele za KDU-ČSL J. Tarcaly.

Rodina a bydlení

- Výstavba nových bytů ve středních nástavbách a půdních vestavbách na vhodných městských bytových domech.
- Zvýšení počtu malometrážních bytů při rekonstrukcích bytových domů v majetku města.
- Podpora budování technické infrastruktury, která umožní další individuální nebo družstevní bytovou výstavbu.

Sociální oblast

- Síť sociálních služeb pro občany, která bude funkční, udržitelná a schopná rozvoje směrem k novým výzvám.
- Rostoucí finanční podpora této sítě.
- Podpora zapojení rodinných příslušníků a dobrovolníků do řešení nepříznivých a tíživých situací našich občanů.

Životní prostředí

- Zpříjemnění prostředí ve městě – nové vodní prvky, obnova kašen, řádná údržba a ochrana zeleně.
- Zlepšení čistoty města – vybudování podzemních kontejnerů v lokalitách, kde je to vhodné.
- Vybudování zelených střeš na objektech, kde je to vhodné (například na střeše ZŠ Za Alejí, kde je nutná rekonstrukce).
- Vybudování dalších biokoridorů ve vhodných lokalitách v okolí města a pokračování ve výsadbě nových stromů.

Doprava

- Zlepšení dostupnosti MHD.
- Integrace systému MHD s příměstskou dopravou Zlínského kraje.

- Postupné navýšení parkovacích kapacit na sídlištích Štěpnice a Východ.
- Zavádění dopravně bezpečnostních opatření.
- Napojení Průmyslové ulice na I/50.

Chytré město

- Další vhodné zjednodušení komunikace občanů s úřady.
- Rozvoj Portálu občana.
- Rozšíření používání elektronické identity.
- Rozšíření možnosti platby platební kartou v parkovacích automatech.
- Zřízení „karty Hradišťáka“. Budeme činit takové kroky, aby „karta Hradišťáka“ motivovala spoluobčany k přihlášení trvalého pobytu v Uherském Hradišti.

Místní části města

- Dokončení rekonstrukce chodníku podél ulice Solná cesta a rekonstrukce ulice Za Dědinou v Sadech.
- Vybudování stezky pro pěší a cyklisty mezi Sady a sídlištěm Východ.
- Rekonstrukce ulic Na Svárově a Za Humny v Jarošově.
- Rekonstrukce páteční komunikace ve Věškách.
- Revitalizace ulice Hlavní v Míkovcích a další potřebné projekty.

Energetika

- Takový způsob modernizace tepláren, který zajistí přijatelné ceny tepla a nebude škodit životnímu prostředí.

- Budování fotovoltaických elektráren na k tomuto účelu vhodných městských budovách.

Podnikání

- Podpora činnosti v oblasti cestovního ruchu, služeb a tradičních rukodělných výrobců.
- Spolupráce a podpora Regionu Slovácko při provozování Městského informačního centra a Informačního centra mládeže.
- Podpora činnosti coworkingového centra HUB123.

Kultura a školství

- Finanční podpora činnosti spolků v oblasti kultury a volnočasových aktivit.
- Rekonstrukce školního hřiště při ZŠ TGM v Mařaticích.
- Pokračování postupné modernizace učeben v základních mateřských školách.
- Zavedení příspěvku na stravování dětí ZŠ.

Sport

- Efektivní řešení nevyhovujícího stavu zimního stadionu.
- Podpora sportovních organizací a rozvoj jejich činnosti.
- Postupné budování sportovišť, otevřených široké veřejnosti.
- Postupné rozšíření cyklostezek.
- Vestavba jižní tribuny na městském fotbalovém stadionu s cílem vytvořit důstojné zázemí pro mládežnický fotbal.
- Vytvoření vyhovujícího sociálního zázemí na fotbalovém hřišti v Sadech.

Dne 1. června 2022 proběhlo setkání k propagaci KDU-ČSL a nezávislých osobností pro komunální volby 2022 na základě nabídky Pavla Trubačika, manžela J. Trubačikové, který měl dle svých slov v této oblasti pracovní zkušenosti a řadu kontaktů s lidmi, kteří se v tomto odvětví pohybují (např. Pavel Vrága apod.). Trubačik přišel s návrhem, že, vzhledem k přední pozici jeho manželky na kandidátní listině, je ochotný dát své know-how k dispozici a vzít si marketingovou složku kampaně na starosti, a tým KDU-ČSL s přípravami na komunální volby ulehčit práci. Zároveň se nabídl, že je připraven věci týkající se tvorby a zpracování volebních materiálů, volebních videí, focení kandidátní listiny apod., uhradit. Schůzky se zúčastnili místostarosta Bouda a také předseda MO KDU-ČSL Uherské Hradiště Rochovanský

⁶⁸ Části volebních novin KDU-ČSL Uherské Hradiště jsou citovány z webové stránky www.hradistejebozi.cz.

s místopředsedou Mrázem. Spolu s Trubačikem dorazil také marketingový specialista a člen KDU-ČSL Pavel Horalík⁶⁹. S Trubačikem přišla také jeho manželka Jana, která figurovala, tehdy ještě nepotvrzeně, na 3. místě kandidátní listiny. Trubačikův návrh již předtím neformálně konzultovali někteří členové MO KDU-ČSL Uherské Hradiště a místostarosta Bouda, kteří při zvažování této nabídky vyjadřovali opatrnost a obavy z toho, že uhrazení veškerých nákladů, spojených s přípravou materiálů, působí bez nároků na další protislужby podezřele. Na tomto setkání nedošlo k žádnému formálnímu potvrzení spolupráce, pouze neformálnímu. Obsahem schůzky bylo nastínění představy vzájemné spolupráce. Později se určitá kompetenční nevymezenost mezi na jedné straně P. Trubačikem a jeho spolupracovníky a na druhé straně KDU-ČSL v Uherském Hradišti ukázala ve více směrech jako problematická.

Hranice úspěšnosti nebyla z hlediska výsledku KDU-ČSL a nezávislých osobností v komunálních volbách jasně definována, nicméně i tak bylo kandidáty za neúspěch považováno získat dva mandáty (nebo méně) a naopak cokoliv nad tři mandáty jednoznačně jako úspěch. Tři mandáty by byly podle kandidátů, se kterými jsem provedl pro účely této práce rozhovory, považovány za standard, podle jiných kandidátů za úspěch či spíše úspěch. Takto hodnotil hranici úspěšnosti lídr Bouda: „*Úspěch беру, když bychom были čtyři. А неуспех, кдыбьчом были два.*“ Podobně se na věc díval také V. Kromsán: „*Bavil bych se o nějakém cíli uhájit ty tři mandáty z předchozího volebního období, a pokud bude situace lepší a něco tam přiskočí navíc, tak to bude určitě pozitivum.*“ Tato očekávání vycházela z faktu, že KDU-ČSL v Uherském Hradišti měla v ZM třetí volební období v řadě právě tři mandáty. Zisk tří mandátů byl zároveň potřebný pro koaliční potenciál, resp. pro možné očekávané udržení postu uvolněného místostarosty a dalšího neuvolněného člena rady města.

Aby volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti udržel stávající pozici, bylo nutné definovat, či spíše odhadnout, potenciální voliče, na který tento volební subjekt bude cílit. Vzhledem k celospolečenským proměnám, které jsem popisoval v teoretické části, chtěla KDU-ČSL koncipovat svoji volební kampaň jako více otevřenou (a působit atraktivněji pro mladší a střední generaci) takovým způsobem, aby si zároveň udržela své voličské jádro. Dne 21. června proběhla narychlo svolaná schůze výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště, kde P. Trubačik představil návrh, že by ústředním heslem volební kampaně bylo *Hradiště je boží* po vzoru brněnské kampaně KDU-ČSL z roku 2018, která měla heslo *Brno je boží*⁷⁰.

⁶⁹ Zároveň zastupitel v obci Šumice, která se nachází v okrese Uherské Hradiště.

⁷⁰ Před touto schůzkou se lídr kandidátní listiny Bouda telefonicky ujistil od tehdejšího 1. náměstka primátorky Brna P. Hladíka, že proti inspiraci v Brně známým sloganem nebude nic namítat.

Členové výboru vyjádřili své názory (jeho klady a zápory v očekávaném vnímání určitými skupinami) na toto heslo a většinově se jim zamlouvalo. Např. členka zmíněného výboru M. Kouřimová k heslu uvedla: „*Mladí, si myslím, že to vezmou s nadšením. (...) A ti starší, si myslím, nás budou stejně volit, i kdyby tam bylo napsáno cokoliv jiného. Takže si myslím, že to heslo osloví spíš třicátníky, čtyřicátníky.*“ Ústřední heslo volební kampaně tedy bylo přijato, částečně i s ohledem na to, že nemělo alternativu a již následující den proběhlo focení kandidátní listiny a natáčení předvolebních videí předních kandidátů, ve kterých se v nesestříhané verzi mělo objevovat.

Ve čtvrtek 22. června se podle vytvořeného harmonogramu uskutečnilo celodenní focení kandidátní listiny. Oproti roku 2018 bylo kandidátům předem předáno doporučení k dress-codu, takže se nestalo, že by někteří kandidáti došli např. v saku s kravatou a jiní v kárované košili, jako tomu bylo poslední komunální volby. Zároveň měly kandidátky možnost využít na místě focení služeb kosmetičky. Upravené fotografie (stejně jako vytvořená grafika) pak byly v souladu s *Grafickým manuálem KDU-ČSL*. Paralelně s focením probíhalo také natáčení předvolebních videí. Samostatná videa natáčeli všichni kandidáti do 5. místa kandidátní listiny, kteří si mohli vymyslet jejich konkrétní znění (a v krátkém čase se ho naučit) tak, aby videa trvala přibližně 15-20 sekund. Ke konkrétním bodům volebního programu natočil několik videí také lídr kandidátní listiny Bouda. Nakonec bylo natočeno také video, ve kterém zve první šestice k volbám.

Příklady upravených fotografií kandidátů KDU-ČSL a nezávislé osobnosti⁷¹

Kandidátní listinu KDU-ČSL a nezávislých osobností podala na MěÚ v Uherském Hradišti její zmocněnkyně, okresní manažerka KDU-ČSL a tehdejší dlouholetá starostka obce

⁷¹ Vlevo – Marie Kouřimová, kandidátka č. 8. Vpravo – Martin Vrzala, kandidát č. 25.

Hostějov Antonie Vaculíková. Ta následně využívala možnosti upravovat případné chyby po jejím podání. V této souvislosti proběhla řada diskuzí a zpětných úprav již před řádným podáním kandidátní listiny. Nesrovnalosti řešila Vaculíková spolu s místopředsedou MO KDU-ČSL Uherské Hradiště Mrázem, když se snažili více údajů unifikovat, aby např. ženy neměly na kandidátní listině nepřechýlené povolání (tj. např. pedagog, ale pedagožka). Snaha o jednotnost byla také ve směru uvedení způsobu zapojení v orgánech města spolu s primárním povoláním⁷². Kandidátní listině bylo později vylosováno volební číslo „6“. Toto volební číslo se stalo určitým „oslím můstkem“ pro navázání řeči na výrazně propagovanou fotografii první šestice kandidátů a předností celé kandidátní listiny.

Motivace kandidátů KDU-ČSL a nezávislých osobností kandidovat v komunálních volbách, stejně jako jejich osobní ambice, se různily. Např. F. Rochovanský kandidující ze 2. místa, prohlásil, že by mu jeho případné nezvolení přišlo vhod s ohledem na osobní život: *„Nevyvíjím žádnou aktivitu, abych získával nějaké preferenční hlasy nebo něco takového. Nemíním nic takového ani dělat. (...) Já, když nebudu zvolen, tak získám naráz spoustu času. Nedělám nic pro to velice, abych ty svoje voliče oslovoval a je to chyba určitě, ale já už nemám ty politické ambice a nebudu je mít už. A z tohoto pohledu buď uspěju, nebo neuspěju. A když neuspěju, tak to budu brát tak, že zas začnu víc jezdit do práce na kole atd.“* Velká většina kandidátů pak chtěla kandidátní listinu, jako celek, svou osobou spíše podpořit, než že by usilovala o zvolení. Tyto požadavky kandidátů pak byly zohledňovány při sestavování kandidátní listiny. V. Kromsían zhodnotil svoji ochotu politicky participovat takto: *„Vstoupil jsem (do KDU-ČSL), protože jsem chtěl být pro tuto stranu přínosem. Vnímám, že obecně strany, ne jenom KDU, potřebují mladou krev, tak to byl můj hlavní impuls, proč do toho jdu. (...) Byl jsem vychováván v křesťanství. A tady v téhle myšlence pokračuji i nyní, kdy jsem založil rodinu, a v místní komunitě KDU mám hodně přátel a kamarádů a rád bych prostě pomohl.“*

Většina kandidátů byla ochotných v rámci svých časových možností pomoci také ve volební kampani. Jedním z kandidátů, ochotných pomoci, byl V. Kaška: *„Pokud bude nějaká kampaň naší strany, včetně třeba chození ode dveří ke dveřím, tak by mě nedělalo problém se zapojit. Ale sám za sebe si nebudu dělat nějakou svou sebe prezentaci.“* Podobně se vyjadřoval také P. Králík, který jako většina kandidátů zmiňoval, že nechce, aby vedení volební kampaně bylo na úkor jiných, v tomto případě rodinných, povinností: *„Když mi to čas dovolí,*

⁷² Stalo se např. to, že danou komisi RM navštěvovali dva kandidáti za KDU-ČSL a nezávislých osobností, přičemž jeden z nich ji původně zmínil do svého povolání a druhý ne.

tak se určitě přijdu setkat s lidmi a určitě se budu snažit být nápomocný. (...) Je to pro mě kostečka v mozaice, která jde nahoru. Ale nemůžu a nechci ani do budoucna, aby to bylo na úkor rodiny.“ Pomoc se týkala např. roznosu volebních novin, zúčastnění se nějaké předvolební akce či sdílení příspěvku na fb apod. I tak příprava řady věcí reálně závisela spíše na předních šesti kandidátech a na tom, jak dokázali práci na volební kampani delegovat.

Pro účely oslovení dalších potenciálních voličů v digitálním prostoru byl zřízen volební web www.hradistejebozi.cz. Návštěvník webu zde našel kromě informací z volebních novin také např. předvolební rozhovory s předními kandidáty nebo seznam veřejných akcí, kde je možné se s kandidáty potkat. O web se staral P. Horalík, který dal později k jeho správě přístup O. Mrázovi. Ten průběžně odstraňoval proběhlé akce nebo odstraňoval různé překlepy či věcné chyby v kandidátní listině. Na web často odkazovaly také fb příspěvky na sociálních sítích z účtů *Hradiště je boží* a *Čestmír Bouda*, ale také oproti webu méně obsažné volební noviny. V těch na ně mj. odkazoval také QR kód, což byl také určitý signál otevřenosti strany. Za účelem zvyšování dosahu na sociálních sítích byla rovněž zřízena interní fb skupina, jejímiž členy bylo celkem 37 fb uživatelů z řad kandidátů, členů KDU-ČSL (i mimo Uherské Hradiště) či příznivců strany. Zde pak její správce O. Mráz motivoval její členy k rychlým reakcím na některé fb příspěvky či jejich sdílení za účelem zvyšování přirozeného dosahu.

Co se týče zmíněných rozhovorů, byly provedeny již během června novinářem Stanislavem Horákem, nicméně jejich mechanické přepisy dostali kandidáti k dispozici až koncem července, a to v podobě, které se nedala ani po částečných úpravách zveřejnit. Č. Bouda a O. Mráz pak v průběhu srpna trávili mnoho hodin času s jejich úpravou, aby mohly být zveřejněny. V. Kaška si vytvořil vlastní rozhovor, aby ušetřil čas s jeho předěláváním. Rozhovory dalších kandidátů (F. Rochovanského a J. Trubačkové) nakonec v žádné podobě zveřejněny nebyly... To již v té době poukazovalo na problémy, týkající se dodržování termínů a rozdělení práce v rámci týmu P. Trubačika, stejně jako špatnou komunikaci s volebním subjektem KDU-ČSL a nezávislé osobnosti, se kterým nebyly od počátku řádně definované pravomoci.

KDU-ČSL od posledních komunálních voleb 2018 výrazně zvýšila počty svých propagačních materiálů na veřejných prostranstvích. Zvýšilo se množství stojek (z pěti na čtrnáct), plakátů, které byly v autobusech a zejména v ulicích, billboardů (z jednoho na tři) i plachet na plot na deset (v roce 2018 nebyla žádná). V tomto směru se tedy pro KDU-ČSL jednalo o výrazný krok pro dosažení zvýšení viditelnosti. Obsahem volebních plachet, billboardů či některých plakátů byla upravená fotka první šestice kandidátů. Na většině plakátů

byl tzv. „atlas hub“, tedy fotografie všech kandidátů KDU-ČSL a nezávislých osobností. Zároveň KDU-ČSL inzerovala fotografii první šestice do srpnového a zářijového vydání zpravodaje města nebo do periodik Slovácké noviny či Dobrý den s kurýrem. Na již zmiňovaných stojkách se objevovali vždy tři kandidáti, přičemž lídr kandidátní listiny Č. Bouda se vyskytoval na všech kombinacích osobností uprostřed. Po jeho stranách stáli nejčastěji kandidáti na pozicích dva až pět, ale také kandidáti z místních částí. Stojky s těmito kandidáty byly poté postaveny v dané místní části. Podle kandidátů se jednalo o důležitý prvek kampaně pro prezentaci kandidátů a ústředního volebního hesla, a tedy i celkový výsledek uskupení.

Příklady volebních stojek KDU-ČSL a nezávislých osobností

Co se týče kontaktní kampaně, byla KDU-ČSL poněkud málo aktivní. Využívala spíše události v rámci Uherského Hradiště a jeho blízkého okolí jako prostor pro zviditelňování svých kandidátů a následnou prezentaci na sociálních sítích, než uskutečňování vlastních akcí. Mezi události, které kandidáti navštívili, patřily např. Zpívání na deflanských schodech, Velkomoravský koncert (ve Starém Městě), Slavnosti vína⁷³, Žehnání opravené kaple sv. Anny v Míkovcích, hody v Sadech, Veskách a Míkovcích apod.

⁷³ V rámci této příležitosti proběhla také v pátek 9. září 2022 beseda s předsedou KDU-ČSL M. Jurečkou.

Příklad zveřejněného příspěvku na fb stránce Čestmíra Boudy

Některé prvky kontaktní kampaně byly vidět v rámci Jarošovské pouti u kaple sv. Rocha, když zde během dne kandidáti rozdávali např. balónky KDU-ČSL. Uspořádáno bylo rovněž setkání s občany na Masarykově náměstí, kde měli lidé možnost podebatovat s kandidáty či obdržet nějaké propagační materiály. Děti měly příležitost zaskákat si na skákacím hradu KDU-ČSL. Na tomto dopředu propagovaném setkání, resp. mítinku, bylo v průběhu kampaně nejvíce kandidátů současně. Poslední aktivitou, kterou zmíním, bylo pak ranní rozdávání svačín s volebními materiály KDU-ČSL a nezávislých osobností zaměstnancům firmy Mesit.

Plakát na sociálních sítích, zvoucí na předvolební setkání s občany:

K dalším komplikacím spojených s volebním týmem P. Trubačika došlo v souvislosti s nedostatečnou komunikací, zejména když byl více pracovně vytížený s ohledem na postup fotbalového klubu 1. FC Slovácko, s nímž spolupracoval, do evropských pohárů. Řada věcí navzdory urgencím zejména Boudy a Mráze nabraly zpoždění. Tato zpoždění se prohlubovala i vzhledem k potřebě dané materiály po zveřejnění předními kandidáty v krátkém čase připomínkovat a následně předělávat, aby neobsahovaly chyby. Zpoždění či změny formátu volebních novin přibližně měsíc před volbami vnesly mezi přední kandidáty KDU-ČSL a nezávislých osobností určitou nejistotu, kterou se však navenek snažili nedávat najevo. V. Kaška tyto zpoždění okomentoval následovně: „Z čeho jsem byl lehce nervózní v průběhu, tak bylo časové neplnění deadlinů. (...) Že nás to házelo do chaosu. Mohli jsme být více v klidu při tom.“ Tyto chyby podle většiny kandidátů nepoznal ani volič, nicméně i tak byl efekt více forem propagace v tomto důsledku umenšen. Např. volební stojky byly nakonec instalovány až 8. září, přestože byl zábor pozemků, na kterém měly být postaveny, zaplacen již od 29. srpna. Podobné problémy byly také např. s jedním billboardem na soukromém pozemku, jehož plochu měla KDU-ČSL zdarma, a mohla jej tedy zveřejnit již začátkem srpna se začátkem kampaně. V důsledku zpoždění s dodáním grafik pro požadované rozměry byl nakonec umístěn až 6. září. Značné nepříjemnosti způsobilo také pozdní dodání volebních videí. K dispozici byly až v sobotu 17. září večer, tedy týden před volbami. Jejich zpoždění výrazně narušilo plán zveřejňování příspěvků na facebooku, kdy po dvou týdnech zveřejnění přibližně jednoho příspěvku denně, byly zveřejňovány čtyři příspěvky denně. Taková četnost poté snižovala

přirozené dosahy příspěvků a také prodražovala jejich propagaci, která mohla být dlouhodobější a pro podobný počet oslovených fb uživatelů za nižší cenu. V rámci spěchu při tvorbě materiálů týmem P. Trubačika došlo také k tomu, že např. jeden z kandidátů, V. Kromsián, měl ve volebních novinách i na plakátech uvedený špatný (vyšší) akademický titul. Ten zpoždění a nedostatečnou kontrolu zveřejňovaných materiálů komentoval takto: „Řekl bych, jak jistě víme, že nás v některých věcech tlačily termíny. Že jsme na to nebyli připraveni, jak jsme měli být. Takže tam bych se spíš obrátil na tu termínovou část. (...) Někde byly nepravdivé informace – jména, funkce. Že tam neproběhla nějaká zpětná kontrola údajů, které se zveřejňovaly.“

Kromě prezentace kandidátů a podporovatelů, volebního programu nebo zúčastňování se akcí, snažila se KDU-ČSL dostávat do povědomí lidí také ideální způsob, jakým má volič, který by rád tuto stranu volil, označit hlasovací lístek. Označením celého volebního subjektu mu dá totiž volič hned 27 hlasů, kdežto „křížek“ pro daného kandidáta znamená pouze jeden hlas (tj. označit celý subjekt znamená totéž jako označit všech 27 kandidátů). Za tímto účelem prosadil a sepsal O. Mráz do volebních novin také krátký text s názvem *Jeden křížek stačí...* Doporučení volit tímto způsobem bylo také v tištěném materiálu Č. Boudy⁷⁴, který byl rozdáván osobní cestou v místech s větší fluktuací lidí (např. před kostely) a také roznášen kandidáty a příznivci do poštovních schránek. Materiál byl takto distribuován zejména v částech města s nadprůměrnou voličskou podporou pro KDU-ČSL (např. Sadech, Věskách a Míkovcích) v posledním týdnu před volbami. Hashtag *jedenkřížekstaci*, poukazující na doporučený způsob volby, se objevoval také ve fb příspěvcích stránek *Hradiště je boží* a *Čestmír Bouda*. Toto doporučení se před čtyřmi lety nikde neobjevovalo a na základě některých rozhovorů s voliči, ale i kandidáty, bylo příhodné jej dále šířit mezi obvyklé voliče KDU-ČSL.

Text „Jeden křížek stačí...“ z volebních novin

Jeden křížek stačí...

Chcete-li co nejvíce přispět k našemu volebnímu výsledku, abychom měli v zastupitelstvu co nejpočetnější zastoupení, budeme Vám vděční, když podpoříte celou kandidátní listinu KDU-ČSL a nezávislých osobností jedním křížkem.

Děkujeme, Vaši důvěru nezklameme.

Stejně jako byla volební kampaň laděná v otevřeném a pozitivním duchu, byly podobným způsobem koncipovány také fb příspěvky, týkající se volebního programu,

⁷⁴ Ten na rozdíl od volebních novin byl v nákladu pouze 3 000 kusů.

resp. toho, na čem už se KDU-ČSL v rámci městské koalice podílela a co by ráda prosadila. Tento způsob zároveň odpovídal volebnímu heslu *Hradiště je boží*:

Příklad zveřejněného příspěvku na fb stránce Hradiště je boží

Hradiště je boží
7. září 2022 · 🌐

Hradiště je boží! 🇨🇪

Chceme, aby se Hradiště dále rozvíjelo, modernizovalo a lidem se tu dobře žilo každý den. Proto jsme zrekonstruovali ul. Za Kovárnou v Sadech, ul. Příkrá a Radovy v Mikovicích a ul. Růžová, Prostřední nebo Mlýnská.

Protože ale chceme, aby Hradiště bylo boží, chceme rekonstruovat dál. A co? Například tyto potřeby místních částí:

- 👉 Další etapu rekonstrukce chodníku podél ulice Solná cesta, rekonstrukci ulice Za Dědinou v Sadech,
- 👉 Stezku Sady – Mařatice,
- 👉 Rekonstrukci ulic Na Svárově a Za Humny v Jarošově,
- 👉 Rekonstrukci páteřní komunikace ve Věskách,
- 👉 Revitalizaci ulice Hlavní v Mikovicích.

Více najdete na 👉 <https://www.hradištejebozi.cz/>

KDU-ČSL

Hradiště je boží

Hradiště jako nové!

Výrazná většina pozorovatelů nebo kandidátů, se kterými jsem měl možnost provést rozhovor, předpovídala, že vítězem voleb bude koalice SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ (dále také „SPOLEČNĚ“) složená z ODS a TOP 09, s lídrem Blahou. 2. pozici kandidáti nejčastěji

přisuzovali hnutí ANO. J. Trubačiková odhadovala výsledek voleb takto: „*ODS⁷⁵ jedna, potom ANO, potom KRUH budou trojka, potom KDU, nebo Piráti. Si myslím, že si to tak rozdáme, že budem čtvrtí, pátí...*“ Vítězství koalice SPOLEČNĚ predikoval také P. Králík, který očekával, že KDU-ČSL a nezávislé osobnosti získá nejméně tři mandáty: „*KDU získá minimálně tři mandáty. A vyhraje tedy ODS s TOP 09. Bohužel si myslím, že lehce posílí ANO, i když i to je otázka. A pak je pro mě otázka, jak dopadnou různí nezávislí a právě ti Hradišťáci, což bude potom o té koalici. Komunisti a SPD, u nich věřím, že je reálné, že by se tam nemuseli dostat a to samé i ČSSD.*“ Zároveň většina kandidátů očekávala, že stávající koalice (ODS, KRUH, KDU-ČSL a TOP 09) udrží v zastupitelstvu většinu. Právě Králík k tomu rozhodně prohlásil: „*Budou mít většinu, určitě. (...) A bylo by super a přál bych si, aby ta koalice pokračovala.*“ Co se týče přeskupení kandidátní listiny KDU-ČSL a nezávislé osobnosti, někteří kandidáti očekávali, že nejvíce hlasů obdrží F. Rochovanský (více než lídr Č. Bouda). Ten naopak odhadoval, že Č. Bouda získá nejvíce hlasů a že by ho i J. Trubačiková ze 3. pozice mohla tzv. „přeskočit“. Kandidáti ovšem nepředpokládali, že by mělo dojít k nějaké výrazné změně pořadí, např., že by byl do zastupitelstva zvolen někdo mimo první šestici.

3.3 Výsledky komunálních voleb 2022

Volební účast v Uherském Hradišti vzrostla z 43,6 % o 0,7 % na 44,3 %, čímž se zvýšila již popáté v řadě od roku 2002, kdy byla nejnižší. Relativně těsně zvítězila koalice SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ, která získala 20,1 % hlasů, což bylo o více než sedm procent méně než součet obou subjektů, které tvořily tuto koalici v posledních volbách a pokles z osmi (ze sedmi plus jednoho) na šest mandátů. Počet hlasů pro starostu Blahu klesl o 690 hlasů (z 2 591 na 1 901). Stejný počet mandátů jako SPOLEČNĚ získalo také hnutí ANO s podporou nezávislých osobností a hnutí M. Dvouletého – Hradišťáci. Obě tato uskupení tedy, co se mandátů týče, posílila o dva, resp. čtyři mandáty. Co se týče tzv. „skokanů“, v rámci SPOLEČNĚ se do zastupitelstva dostali např. tradičně z 9. místa urolog David Ondra nebo nově z 11. místa kandidátní listiny Hradišťáků technicko-výrobní ředitel společnosti Mesit Tomáš Zubr. V rámci hnutí ANO nedocházelo k žádným výrazným změnám pořadí na kandidátní listině, nicméně nejvíce hlasů obdržel opět záchranář Vašica ze 4. místa kandidátní listiny. SPOLEČNĚ zvítězilo celkem v devíti z 25 volebních okrsků, zejména v okrscích, kde žijí lidé ze střední třídy v produktivním věku (typickými takovými okrsky jsou 1, 21 a 22 v Mařaticích) nebo také v okrsku 13, kde žije starosta Blaha, a v okrsku 24, tradičně pravicové místní části

⁷⁵ Myšleno koalice SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ.

Sady. Hnutí ANO obsadilo 1. místo v deseti okrscích a Hradišťáci v šesti. Silnou podporu mělo ANO v okrscích na sídlišti Štěpnice (např. okrsky 9, 10, 12) nebo v okrscích blízko centra města (např. okrsky 2, 3, 4, 6, 14). Hradišťáci získali nadprůměrnou podporu v protikoaličně naladěných částech města – na sídlišti Východ (okrsky 18, 19, 20) a také v místní části Jarošov (okrsky 15, 16), ve které se podařilo zvýšit volební účast. Naopak podpora Hradišťáků v místních částech Míkovice, Sady a Vésky (okrsky 23, 24 a 25) byla výrazně podprůměrná⁷⁶.

S větším odstupem a ziskem přes devět procent skončila kandidátní listina KDU-ČSL a nezávislých osobností, které se budu věnovat v závěru této kapitoly. Po dvou mandátech získali podobně jako před čtyřmi lety Nestraníci pro Hradiště a Česká pirátská strana. Do zastupitelstva se za Nestraníky vrátila pedagožka Kraváčková ze 6. místa, která doplnila lídra J. Zapletala. Oblastí s nejvyšší podporou pro ně bylo sídliště Východ, kde např. slibovali postavit parkovací dům. Za Piráty byl nově spolu s bývalým poslancem Elfmarkem zvolen také lídr kandidátní listiny a předseda petičního výboru Čisté Hradiště Jakub Grós. Dva mandáty obdrželo také hnutí HLAS PRO HRADIŠTĚ⁷⁷ (dále také „HLAS“), když dlouholetého zastupitele komunistu Mařáka doplnil Roman Šich z SPD. Podpora HLASu v jednotlivých okrscích viditelně pozitivně korelovala s podporou hnutí ANO.

Další uskupení 5% hranici pro vstup do zastupitelstva města nepřekročila. Jmenovitě to byly subjekty IMPULS PRO HRADIŠTĚ, ČSSD a tři mandáty obhajující KRUH, který se od sametové revoluce pravidelně podílel na vedení města. Sociální demokracie, přestože zejména její první dva kandidáti – lékaři Ivan Karpeles a Petr Bezruč získali relativně vysoký počet hlasů (1 185 a 912), se do zastupitelstva těsně nedostala, když relativně málo voličů označilo celou kandidátní listinu tzv. „jedním křížkem“ a ve středu kandidátní listiny měli kandidáti jen okolo 300 hlasů.

Kandidátní listina KDU-ČSL a nezávislých osobností získala, jak jsem zmínil, 9,03 % hlasů (tj. o 0,26 % více než v roce 2018), čímž počtvrté za sebou získala tři mandáty. Nejsilnější podporu měla tradičně v místních částech Sady a Míkovice (okrsky 24 a 23), kde podpora oproti minulým volbám stoupla na 21,9 %, resp. 19,2 % hlasů. V Sadech, bydlišti lídra místostarosty Boudy, to byl nárůst o 3,9 % hlasů. Nejvyšší procentuální nárůst v jednotlivých okrscích byl potom v místní části Vésky (okrsek 25), a to o na 15,9 % hlasů (z 10,2 % v roce 2018, kdy z této části za KDU-ČSL nepocházel žádný z kandidátů). V ostatních okrscích dosáhla KDU-ČSL

⁷⁶ Informace o vymezení jednotlivých volebních okrsků jsou čerpány z webové stránky <https://volby.tmapy.cz/>.

⁷⁷ Koalice postavená primárně na Komunistické straně Čech a Moravy a Svobodě a přímé demokracii – Tomio Okamura.

víceméně podobných výsledků, přičemž v okrscích, zejména v centru města a okolí šlo spíše o výsledky lehce klesající.

Tabulka 3⁷⁸ – Výsledky komunálních voleb 2022 v Uherském Hradišti po jednotlivých volebních uskupeních a okrscích

uskupení	výsledek	mand.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
SPOLEČNĚ	20,12%	6	26,08	20,68	18,61	18,91	24,33	20,90	21,15	23,49	17,34	10,28	14,60	16,34	25,34	17,70	13,20	19,49	17,32	15,10	18,01	14,33	27,18	23,49	16,21	26,87	23,61
ANO 2011	18,70%	6	17,76	22,01	19,72	23,37	24,26	22,62	14,08	20,39	18,89	25,64	20,50	23,96	10,81	25,60	20,05	21,13	18,39	15,60	17,92	12,88	14,88	13,46	21,37	13,40	21,08
Hradišťáci	17,70%	6	17,40	19,57	18,93	15,10	15,90	12,54	18,78	11,95	18,60	21,14	21,56	19,87	14,43	16,24	22,83	25,13	14,85	17,82	23,01	20,04	17,10	20,30	13,53	11,31	9,69
KDU-ČSL	9,03%	3	5,62	5,51	9,00	6,11	7,75	9,48	7,99	7,23	7,01	7,79	8,79	5,93	9,66	5,89	11,59	6,79	7,72	8,50	7,83	7,99	6,56	9,36	19,24	21,92	15,93
Nestraníci	7,51%	2	6,72	6,34	8,18	8,44	4,96	8,41	6,89	5,82	7,62	8,22	9,04	7,69	9,49	6,89	6,42	3,40	11,05	9,34	7,12	13,91	6,14	8,56	6,03	6,85	6,35
Piráti	6,74%	2	7,62	5,28	5,72	8,57	7,05	5,96	8,92	4,65	7,25	6,56	6,33	7,16	7,75	9,00	7,04	4,39	5,56	9,46	3,51	6,93	6,81	6,87	8,59	4,38	6,92
HLAS	6,65%	2	5,32	9,02	10,11	5,54	4,44	5,65	3,72	10,04	6,92	9,88	9,05	7,24	5,16	5,75	7,77	7,27	11,56	6,32	6,97	6,23	6,35	5,22	2,85	5,94	6,92
ČSSD	4,66%	0	2,69	6,32	4,37	4,31	3,90	7,97	5,20	5,82	6,62	3,27	3,89	3,57	5,20	5,12	2,73	2,40	6,29	6,50	8,18	6,99	5,87	4,42	1,28	2,01	1,84
IMPULS	4,66%	0	4,94	2,72	3,24	6,63	3,47	2,22	6,50	6,37	6,61	2,58	3,61	4,56	5,45	3,26	3,91	6,59	2,69	7,06	4,21	4,91	3,50	5,05	7,19	3,69	3,24
KRUH	4,24%	0	5,99	2,56	2,11	5,54	3,74	4,27	6,77	4,24	3,14	4,63	2,22	3,66	6,51	4,48	4,47	3,41	4,58	4,30	3,23	5,79	5,62	3,28	3,73	3,64	4,21
účast	44,29%		47,95	50,56	35,95	41,33	44,64	44,00	26,85	44,06	43,82	39,07	44,67	42,71	44,90	42,30	46,70	37,86	39,24	42,28	52,33	45,57	54,35	46,83	53,17	58,21	51,28
V porovnání s r. 2018:			2,72	1,10	1,57	-0,97	-4,56	-2,59	-0,15	2,25	1,19	-1,77	3,66	-0,06	-1,66	1,72	3,30	2,19	0,61	4,96	-0,16	-0,02	0,77	0,30	4,11	0,44	-4,59

Mandát získali první tři kandidáti: Č. Bouda (1 132 hlasů), F. Rochovanský (903) a J. Trubačiková (943), čímž poprvé od sametové revoluce⁷⁹ obdrželi mandáty kandidáti odshora, aniž by je někdo tzv. „přeskočil“. Mezi další relativně úspěšné kandidáty patřili z 5. místa V. Kaška (864), ze 4. místa O. Mráz (798), z 11. místa Magdalena Čoupková (795), z 6. místa Jana Majzlíková a ze 17. místa Pavel Obdržálek (768). Dalším skokanem byl také z 15. místa Zdeněk Pícha ml., který se posunul na 9. pozici s počtem 735 hlasů.

⁷⁸Modrým písmem jsou znázorněny okrsky s poměrně vysokým ziskem pro dané uskupení (resp. okrsek s nadprůměrnou volební účastí). Červeným písmem jsou znázorněny okrsky s poměrně nízkým ziskem pro dané uskupení (resp. okrsek s podprůměrnou volební účastí). Všechna čísla týkající se jednotlivých okrsků (výsledky stran i účast v okrsku) jsou uvedena v procentech. Sytě žlutou barvou je znázorněna hodnota uskupení, které v daném okrsku zvítězilo.

⁷⁹ Myšleno v rámci kandidátní listiny KDU-ČSL.

Tabulka 4 – Výsledky kandidátů kandidátní listiny KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v porovnání s jejich výsledky v komunálních volbách 2018

poř.	z	kandidát/ka	hlasy - 2022	oproti průměru	hlasy - 2018	z	oproti průměru	rozdíl (2022-2018)
1.	1.	Čestmír Bouda	1132	55,4%	836	3.	17,7%	296
2.	3.	Jana Trubačiková	943	29,4%	828	7.	16,6%	115
3.	2.	František Rochovanský	903	24,0%	919	2.	29,4%	-16
4.	5.	Vladimír Kaška	864	18,6%				
5.	4.	Ondřej Mráz	798	9,5%	662	16.	-6,8%	136
6.	11.	Magdalena Čoupková	795	9,1%				
7.	6.	Jana Majzlíková	768	5,4%				
	17.	Pavel Obdržálek	768	5,4%	705	19.	-0,8%	63
9.	15.	Zdeněk Pícha	735	0,9%				
10.	7.	Vladimír Kromsán	716	-1,7%	652	14.	-8,2%	64
11.	13.	Pavel Skýba	715	-1,9%				
12.	14.	Marta Elfmarková	707	-3,0%	712	12.	0,2%	-5
13.	12.	Jana Hubená	699	-4,0%	726	5.	2,2%	-27
14.	9.	Petr Králík	695	-4,6%	697	8.	-1,9%	-2
15.	21.	Josef Medek	688	-5,6%	665	21.	-6,4%	23
	25.	Martin Vrzala	688	-5,6%				
17.	10.	Marta Vaňková	685	-6,0%				
18.	16.	Jan Škola	684	-6,1%	659	18.	-7,2%	25
19.	8.	Marie Kouřimová	657	-9,8%				
20.	22.	Tomáš Vala	651	-10,6%				
	23.	Lucie Štěpánová	651	-10,6%	701	15.	-1,3%	-50
22.	18.	Marie Koutná	646	-11,3%				
23.	20.	Marie Vaňková	643	-11,7%				
24.	19.	Petr Krause	635	-12,8%				
25.	27.	Martina Dočekalová	619	-15,0%	756	10.	6,4%	-137
26.	24.	Vladimír Bistrý	592	-18,7%	526	27.	-26,0%	66
	26.	Václav Pícha	592	-18,7%				

Z geografického hlediska měl každý z těchto kandidátů místa s významnějším obdrženým počtem hlasů. Místostarosta Bouda získal z kandidátky ve většině okrsků nejvíce hlasů. Ve vybraných místních částech měli více zdejší kandidáti, kteří však na něj v jiných okrscích výrazně ztráceli. To se týká na 2. místě kandidátní listiny F. Rochovanského, který měl významnou podporu v Mařaticích, na 3. místě J. Trubačikové v Míkovících, kde je uměleckou vedoucí folklorního souboru, na 5. místě V. Kašky, který měl 2. nejvyšší počet hlasů na sídlišti Východ. I další kandidáti uspěli ve svých domovských místních částech – J. Majzlíková v Jarošově, M. Čoupková ve Štěpnicích, Pavel Skýba ve Věskách či P. Obdržálek v Míkovících, kde měl nejvíce hlasů ze všech kandidátů napříč kandidátními listinami. Přední kandidáti ze 4. a 7. místa O. Mráz a V. Kromsán se nevyznačovali těmito výraznými tzv. „sousedskými efekty“ a získali svůj přísun hlasů relativně rovnoměrným způsobem.

4. Analýza výsledků voleb

Nyní přistoupím k samotné analýze komunálních voleb 2022 v Uherském Hradišti. Na základě odpovědí kandidátů na mnou definované výzkumné otázky (dále také „VO“) budu vysvětlovat faktory, které vedly k výsledkům, jež jsem popisoval v předešlé kapitole. První dvě VO se vztahují spíše obecně k prostředí těchto komunálních voleb, zbylých pět VO potom přímo k volebnímu subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti.

VO 1 – Byla hlavním sporem komunálních voleb 2022 v Uherském Hradišti linie status quo vs. změna, podpořená osobou starosty Stanislava Blahy?

Z rozhovorů vyplynulo, že výrazným sporem komunálních voleb byla zejména osoba starosty Blahy a v souvislosti s tím také sekundárně linie status quo vs. změna. Voliči, kteří křížkovali tzv. „napříč stranami“, podle kandidátů obvykle nepřikládali přílišnou pozornost, kdo kandiduje za kterou stranu. Koalici SPOLEČNĚ s lídrem Blahou však vnímali jako předpokládané pokračování současného vedení města s ním, jakožto obhajujícím starostou, v čele. Podle více dotazovaných se na volebních výsledcích projevilo dlouhodobé neřešení (a nedostatečné akcentování v kampani) výrazných problémů města, jako je parkování na sídlištích města nebo nedostupnost bytů, které v kampani zastínila pozitivní a ne tolik obsažná hesla koalice SPOLEČNĚ⁸⁰ i KDU-ČSL a nezávislých osobností⁸¹. Výraznou roli hrála podle většiny respondentů také kumulace funkcí starosty Blahy. F. Rochovanský k osobě starosty Blahy podotkl: „*Podepsalo se taky to, že starosta sedí na více židlích, a čím dál většímu počtu lidí to začíná vadit. Minulé volby mu to (voliči) vůbec nezohlednili a nechali to bez povšimnutí. Tyto volby mu to lidi dali už trošku sežrat.*“ Podle V. Kromsiana byl starosta Blaha pro voliče motivem volit některou ze stran, představující možnou změnu, protože se pro ně stal postupem času méně důvěryhodným: „*Lidi potřebují nějakou změnu, protože je zde nedůvěra vůči Blahovi. To je celý problém všeho. Kdyby tam SPOLEČNĚ mělo nového kandidáta a nebyl to Blaha, tak to zas dopadne úplně jinak. Ale prostě ten Blaha je tím hlavním problémem pro mnoho lidí.*“

Výrazně protikoaličně volili obyvatelé ze sídliště Východ, kde zvítězili Hradišťáci a nadprůměrnou podporu zde získali také Zapletalovi Nestraniční pro Hradiště. Dále také Štěpnice, v nichž nejvíce uspělo hnutí ANO. Právě tyto místní části nejvíce trápí nedostatek

⁸⁰ Hlavním heslem koalice SPOLEČNĚ bylo *Ty Blaho! Hradiště nic nezaskočí!*

⁸¹ Hlavním heslem KDU-ČSL a nezávislých osobností bylo *Hradiště je boží.*

parkovacích míst, jemuž radniční koalice podle významné části obyvatel města nevěnovala dostatečnou pozornost. Místní částí, kde vzrostla volební účast značící v tomto případě podle kandidátů nespokojenost obyvatel byl Jarošov. V obou jarošovských okrscích skončila koalice SPOLEČNĚ až na 3. místě (za vítěznými Hradišťáky, za něž kandidovalo šest Jarošovjanů, a hnutím ANO). Prostřednictvím členky okrskové volební komise v jednom z jarošovských okrsků nominované KDU-ČSL jsem zjistil, že se zde lidověctí příznivci setkali také s reakcemi, že někteří lidé nebudou volit KDU-ČSL a nezávislé osobnosti, protože očekávají, že by zůstala v koalici s ODS, kterou podpořit nechtěli. Zároveň kandidátky KDU-ČSL a nezávislých osobností z této místní části byly po volbách k další spolupráci s koalicí SPOLEČNĚ nejvíce skeptické. Na základě provedených rozhovorů s přihlédnutím k volebním výsledkům pro jednotlivé okrsky lze tedy říci, že zejména v těchto místních částech bylo pro volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti předešlé koaliční působení spíše handicapem. Zároveň na tyto opozičně volící části města nebylo příliš účelné orientovat pozitivní vedení volební kampaně bez jasných návrhů na řešení hlavních problémových témat, která jsem zmiňoval. To se týkalo zejména koalice SPOLEČNĚ, ale částečně také KDU-ČSL nebo uskupení KRUH, jehož razantní pokles preferencí byl však podle všech kandidátů způsoben zejména nedostatečným vedením volební kampaně a absencí stabilně úspěšné zastupitelky Rašticové na kandidátní listině.

VO 2 – Měla celostátní politika výrazný vliv na komunální volby 2022 v Uherském Hradišti?

Druhým z faktorů, který podle kandidátů ještě více ovlivnil k překvapení většiny z nich komunální volby v Uherském Hradišti, byl vliv celostátní politické situace. Řadu, zejména starších voličů, podle kandidátů ovlivnila předvolební výzva předsedy hnutí ANO Andreje Babiše brát tyto komunální volby jako referendum o vládě. Tento apel přišel v době zhoršující se ekonomické situace, kterou lidé pociťovali v rostoucích cenách energií i základních potravin. Zvýšenou nespokojenost s vládní politikou podpořenou nedostatečnou komunikací ze strany vlády pak někteří voliči projevíli také při svém rozhodování v komunálních volbách ve prospěch volby opozičního hnutí ANO a naopak na úkor stran vládní koalice. F. Rochovanský k tomuto vlivu celostátní politiky poznamenal: „*Dneska je nějaká nespokojenost a spousta voličů koalice SPOLU říká: ‚Jsem znechucený z toho, jak to vedou.‘ A já to slyším denně. Zejména od voličů ODSky, ale i od našich. Takže ta nespokojenost je obrovská. Takže určitě celostátní politika mohl být jeden z faktorů, který nám bral hlasy.*“ Většinu respondentů nárůst zisku hnutí ANO ze čtyř na šest mandátů překvapil s ohledem na to, že mělo na předních místech kandidátní listiny, vyjma J. Vašici, relativně neznámé a politicky

nezkušené kandidáty. Tento nárůst si vysvětlovali v důsledku vlivu celostátní politické situace, která se na úrovni okresního města projevila s pomocí mobilizace zejména starších voličů hnutí ANO. M. Kouřimová k tomu uvedla: „*Myslím si, že tady ty volby ovlivnila obecně situace celospolečenská. A furt je ještě spousta těch starších lidí, kteří to ANO budou volit, protože si myslí, že bez nich by se neměli tak dobře.*“ V Kaška k roli celostátní politiky řekl: „*Myslím si, že za normální celostátní politické situace – kdyby nebyla válka a kdyby nebyla krize – jsme mohli tou kampaní proměnit víc hlasů.*“ K přímým přechodům voličů od KDU-ČSL k hnutí ANO však byli respondenti spíše zdrženlivější. Na čem se kandidující naopak shodovali bylo to, že celostátní politická situace ovlivnila komunální volby v neprospěch vládních stran, např. ve prospěch hnutí Hradišťáci. Ti celostátní témata, jako je zvyšování cen energií, ve svém programu akcentovali a obecně byli ve svých hlavních programových bodech, které prezentovali, konkrétnější.

Porovná-li-li výsledek KDU-ČSL v Uherském Hradišti s výsledky této strany v jiných městech, lze považovat udržení zisku tří zastupitelských mandátů za relativní úspěch. Přestože např. ve Zlínském kraji klesl počet mandátů pro KDU-ČSL oproti roku 2018 z 497 na 484 (o 2,6 %, tedy minimální pokles zisku mandátů), na úrovni středně velkých měst, na kterých se celostátní politika projevila více, se zpravidla jednalo o markantnější propady. KDU-ČSL v těchto komunálních volbách oslabila ze 120 mandátů na 97 (o 19,2 %) v okresních městech⁸² a také z 36 mandátů na 28 (o 22,2 %) v krajských městech. K poklesu zisku mandátů pro KDU-ČSL došlo i ve všech zbylých okresních městech Zlínského kraje (Kroměříž, Vsetín a Zlín), v nichž shodně zvítězilo hnutí ANO. Celkově lze tedy zkonstatovat, že celostátní politická situace výrazně ovlivnila komunální volby v Uherském Hradišti. Napomohla zisku hnutí ANO a ubrala stranám vládním, včetně volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti.

VO 3 – Otevřela se KDU-ČSL ve volební kampani dostatečným způsobem novým voličům, aniž by ztratila své stabilní voličské jádro?

Jak jsem uvedl již v teoretické části, křesťansko-demokratickým stranám ubývá přirozený elektorát, a tak se musejí více otevírat dalším voličům mimo své voličské jádro, které v případě KDU-ČSL tvoří členové římskokatolické církve. Přestože se KDU-ČSL v českém prostředí v minulosti snažila „nálepky“ strany pro katolíky zbavovat, vnímal např. V. Kaška před volbami její profilaci poněkud smíšeně: „*Celostátně (se zbavuje „katolické nálepky“) asi víc než na té úrovni tradiční moravské farnosti. Někdy si říkám, že je to možná*

⁸² Bez započtení pražských obvodů.

až úplná křeč, je to takové až jako ode zdi ke zdi. Jsou témata, kde se snažíme být ultrakonzervativní a já si třeba myslím, že by to ani tak už být nemuselo a jsou témata, kde se snažíme prezentovat jako moderní strana.“ Podobně situaci viděl také F. Rochovanský, který věřil, že by ke zlepšení vnímání ze strany voličů mohlo pomoci volební heslo *Hradiště je boží*: „*Myslím, že může oslovit určitou část elektorátu, a že tím můžeme posunout to vnímání, že my, jako lidovci, nejsme ti černoprdelníci, ale že třeba dokážeme být trošku cool.*“ Na dobře zvoleném heslu kampaně se po volbách shodovali všichni kandidáti. Nepotvrdily se obavy přibližně poloviny dotazovaných kandidátů, že by starší lidé z voličského jádra KDU-ČSL mohli ve větší míře heslo *Hradiště je boží* mylně chápat jako určitou formu rouhání (přestože je psáno s malým *b*), v důsledku které by část z nich nepřišla k volbám. Tyto pohledy (či dotazy na heslo) sice kandidáti registrovali, nicméně se jednalo o záležitost, kterou po vysvětlení pochopili. Zejména starší část voličského jádra KDU-ČSL heslo zpravidla nepřijala s nadšením, nicméně rozhodně jí podle kandidátů nebránilo stranu nadále podporovat a poté ji volit.

Kandidáti často poukazovali na otevřenost volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti k dalším voličům, kteří nahradili postupný přirozený úbytek elektorátu s pomocí „živější“ formy i lepšího přizpůsobení se moderním komunikačním kanálům. Dobře zvolený styl kampaně hodnotila také J. Trubačiková „*Myslím si, že byla udělaná více moderněji, otevřená i jiným potenciálním voličům a vlastně v celkové té konkurenci všech těch stran jsme z toho vyšli nakonec velice dobře. Já si myslím, že to bylo dobře zvolené. (...) A že jsme si ty lidi dokázali minimálně udržet, ne-li najít nějaké další voliče.*“ Další z věcí, která v rozhovorech rezonovala, bylo pozitivní vnímání věrohodnosti této otevřenosti, podpořené faktem, že v první šestici kandidátní listiny byly dvě nestranice, dále také dva lidé pod 40 let do 4. místa. Celkově tedy lze říci, že z hlediska otevírání se novým voličům udělala KDU-ČSL dostatečný krok, který současně neodradil její voličské jádro k tomu ji nadále volit.

VO 4 – Propagoval se volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti ve volební kampani správnými způsoby a v dostatečném množství?

K výraznému zlepšení kampaně došlo zejména v propagaci na facebooku, což byla oblast, na které KDU-ČSL pracovala již v průběhu volebního období. Zde oslovovala také v době volební kampaně daleko větší množství uživatelů a její příspěvky dostávaly od uživatelů výrazně větší množství reakcí než před čtyřmi lety. Zvýšila se také různorodost těchto příspěvků, kdy se zde kromě programových příspěvků prezentovali například také jednotliví kandidáti v samostatných textových příspěvcích či krátkých videích. Kandidáti se shodovali, že v oblasti sociálních sítí došlo u KDU-ČSL v Uherském Hradišti v porovnání s rokem 2018

k výraznému zlepšení a že problematické bylo spíše čekání na poskytnutí příspěvků (např. volebních videí) volebním týmem, aby se mohly zveřejnit. J. Majzlíková hodnotila fb příspěvky takto: „*Facebookové příspěvky jsem vnímala hodně. Byly časté, byly výstižné, byly vidět. Tam bych dala plus.*“ Kandidáti se také ve velké míře shodovali, že v kampani cítili zápal pro společnou věc. Například J. Trubačiková k tomu poznamenala: „*Cítala jsem zápal pro společnou věc. Každý se zapojil tak, jak mohl, takže já si myslím, že to bylo fajn. Že každý vesměs oslovoval ty lidi kolem sebe.*“ Určitá pospolitost kandidátů se projevovala také četnějším sdílením příspěvků na vlastních facebookových profilech (mj. i v důsledku vytvoření soukromé fb skupiny) či příspěvků jiných stránek (např. O. Mráz měl zveřejněn podpůrný příspěvek také na fb stránce *Mladí lidovci Zlínského kraje*). Kandidáti se shodovali, že k dosaženému výsledku pomohl rovněž kvalitní volební web, přestože podle dat nebyl tak hojně navštěvovaný jako právě sociální síť facebook.

Kladně hodnotili dotazovaní kandidáti rovněž reklamní poutače, kterých bylo, jak jsem uvedl v popisu volební kampaně, podstatně více než v roce 2018. Lídr Č. Bouda k této stránce kampaně uvedl: „*Myslím, že jsme správně zvolili vůbec všechny ty reklamní záležitosti, jako jsou stojky, plachty a billboardy taktéž. (...) My jsme tehdy (v roce 2018) stavěli pouze pět stojek. Myslím si, že tehdy ta volební kampaň byla velmi slabá z tohoto pohledu.*“ Stejně věc hodnotil také V. Kaška, který podobně jako většina kandidátů ocenil také jejich grafickou stránku: „*Já jsem se před čtyřmi lety aktivně neúčastnil, ale z povzdálí vidím, že ta grafická část byla úplně nebe a dudy. Že to byl velmi výrazný rozdíl.*“ V čem se kandidáti naopak neshodovali bylo hodnocení volebních novin. Mezi nejčastější výtky patřily malé fotografie kandidátů (podobně jako na plakátech), ale také příliš mnoho textu. Např. M. Kouřimová k volebním novinám poznamenala: „*Volební noviny se mi nelíbily. Protože zas tam bylo moc toho psaného a dala bych tam více fotek z různých akcí strany. Tak jak byla ta videa, tak třeba víc fotek z toho, za čím jsme stáli – co za námi bylo, nějakou práci.*“ Tyto nesoulady mezi očekávanými a skutečnými volebními novinami pramenily do jisté míry také z výrazného časového presu a nedostatečného vymezení rolí mezi kandidujícím subjektem a volebním týmem. Obecně se však kandidáti shodovali, že noviny byly poutavější než před čtyřmi lety a pro starší voliče byly hlavním zdrojem informací.

Jednou z forem propagace, která byla podle kandidátů nedostatečná, byla kontaktní kampaň. Původně kandidáti uvažovali, že by dělali např. tzv. door-to-door kampaň, nicméně tento podnět se nakonec nerealizoval. Obvykle se kandidující objevovali zejména na akcích, které však sami nepořádali a na kterých např. nerozdávali předvolební materiály. Nejvýraznější

předvolební akcí KDU-ČSL tak bylo setkání s občany 14. září 2022 na Masarykově náměstí. Kandidáti se shodovali na tom, že by podobných akcí mělo být více. M. Kouřimová k tomu konstatovala: „*Mně se třeba líbilo to oslovování voličů přímo. Přímou rozdávat balónky, materiály na tom náměstí. A víc bych to rozjela, přímo tyto akce s těmi lidmi.*“ Inspirací pro příští kampaně byl také způsob kontaktní kampaně jiných uskupení, např. koalice SPOLEČNĚ, kterou chválil F. Rochovanský: „*Co se mi líbilo třeba na někom jiném, tak byl způsob kontaktní kampaně v ulicích, co dělalo SPOLEČNĚ, kdy oni jako kandidáti ne jenom na náměstí, ale na vícero místech chodili a konkrétně oslovovali lidi z očí do očí a ne prostě, že by někam svolávali mítink.*“ Kontaktní kampaň je tedy určitě forma propagace, jejíž potenciál KDU-ČSL určitě nevyužila a oproti některým subjektům, jako byla např. koalice SPOLEČNĚ, Hradišťáci nebo Piráti, výrazně zaostávala. Lídr Bouda však poukázal také na nemocnost, která uskutečnění některých aktivit také omezila: „*Ono je to otázka sil. Já si myslím, že jsme udělali to, na co jsme stačili. Myslím, že jsme mohli dělat více veřejných shromáždění. Protože byla nějaká nemocnost, tak jsme ani moc v ulicích nebyli.*“ Celkově však lze na základě hodnocení většiny kandidátů říci, že v oblasti předvolební propagace převážila pozitivita nad negativy, a to zejména zásluhou reklamních poutačů v ulicích či fb příspěvků na stránkách *Hradiště je boží* a *Čestmír Bouda*. Stejně tak není sporu o tom, že kampaň KDU-ČSL Uherské Hradiště v roce 2022 byla vedená výrazněji profesionálně než v roce 2018.

VO 5 – Podářilo se KDU-ČSL a nezávislým osobnostem dobře cílit na okrsky s nadprůměrnou volební podporou?

Vzhledem k tomu, že se zisky pro KDU-ČSL v Uherském Hradišti v jednotlivých volebních okrscích stabilně výrazně liší, rozhodl se volební subjekt pro tzv. geografickou segmentaci, když jeden z předvolebních materiálů, nabádající k tomu, aby lidé volili tzv. „jedním křížkem“ celou kandidátní listinu, dávali primárně do okrsků s nadprůměrnou voličskou podporou. Mezi tyto části historicky patřily Míkovice, Sady a Vésky (okrsky 23, 24 a 25). Z dat ČSÚ v tabulce níže (jejího posledního řádku) je patrné, že se jednalo o geografickou segmentaci úspěšnou, protože ve všech těchto okrscích narostl zisk pro KDU-ČSL, přestože v předešlém volebním období 2014–2018 naopak výrazně klesl⁸³. Například ve Věskách byl výsledek KDU-ČSL v roce 2014 18,5 % hlasů a v roce 2018 pouhých 10,2 % hlasů. V roce 2022 se výsledek KDU-ČSL v této části opět zvýšil na 15,9 %.

⁸³ V případě Míkovic vlivem absence místostarosty Procházky na kandidátní listině v roce 2018.

Tabulka 5⁸⁴ – Výsledky KDU-ČSL v komunálních volbách v Uherském Hradišti v letech 2010–2022 v jednotlivých okrscích s porovnáními s předchozími komunálními volbami

Uherské Hradiště - 2010-2022																											
rok	zisk	m.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2010	10,38%	3	8,61	8,69	10,13	6,32	11,29	9,88	10,21	6,55	12,58	7,97	6,42	9,63	10,76	5,99	10,10	11,03	8,31	5,75	7,22	9,02	6,88	11,35	30,50	20,17	22,84
2014	11,16%	3	8,36	7,69	9,77	6,42	9,32	12,00	11,01	7,55	15,27	9,56	5,73	9,39	12,67	5,42	11,29	13,60	5,51	9,36	7,03	10,60	8,53	11,12	27,20	21,94	18,45
rozdíl	0,78%	0	-0,25	-1,00	-0,36	0,10	-1,97	2,12	0,80	1,00	2,69	1,59	2,31	-0,24	1,91	2,44	1,19	2,57	0,20	3,61	-0,19	1,58	1,65	-0,23	-3,30	1,77	-4,39
2018	8,77%	3	6,98	8,13	8,73	7,84	9,32	11,88	7,21	6,96	8,45	7,80	7,07	6,79	7,50	6,63	8,81	9,68	6,59	12,13	6,76	6,58	5,92	7,44	17,29	15,02	10,24
rozdíl	-2,39%	0	-1,48	0,44	-1,04	1,42	0,00	-0,12	-3,80	-0,59	-6,82	-1,76	-1,66	-2,60	-5,17	-1,79	-2,48	-3,92	-1,82	2,77	-0,27	-4,02	-2,61	-3,68	-9,91	-3,92	-8,21
2022	9,03%	3	5,62	5,51	9,00	6,11	7,75	9,48	7,99	7,33	7,01	7,79	8,79	5,93	9,66	5,89	11,59	6,79	7,72	8,50	7,83	7,99	6,56	9,36	19,24	21,92	15,93
rozdíl	0,26%	0	-1,26	-2,62	0,27	-1,73	-1,57	-2,40	0,78	0,27	-1,44	-0,01	1,72	-0,86	2,16	-0,74	2,78	-2,89	1,13	-3,63	1,07	1,41	0,64	1,92	1,95	3,90	5,69

Cílení na tyto místní části se projevovalo také častějším navštěvováním akcí v těchto částech. Výrazný vliv mělo dle shody všech kandidátů také to, že v místní části Sady žije místostarosta Bouda, který byl lídrem kandidátní listiny, kdežto v roce 2018 byl až na třetím místě. F. Rochovanský k tomu řekl: „*Kontinuita toho, že byl čtyři roky jako lídr na radnici, udělal tam jakousi práci a je připraven v ní pokračovat. To je podle mě velmi důležité. (...) Už ho ti lidé tam (v Sadech) vnímají za ty čtyři roky jako místostarostu. A lidi ho vnímají dobře.*“ Nárůst v místní části Vésky o 5,7 % hlasů byl podpořen také tím, že odsud v roce 2018 nebyl žádný kandidát za KDU-ČSL, na což si KDU-ČSL při sestavování kandidátní listiny dala pozor, a tak nyní z Vésech pocházel alespoň jeden kandidát – Pavel Skýba. Faktorem, který přispěl k zisku KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v Míkovcích byl podle kandidátů ten, že na 3. místě kandidátní listiny kandidovala tamní umělecká vedoucí folklorního souboru J. Trubačiková⁸⁵, která figurovala v předešlých volbách až na 7. místě. Lze tedy říci, že KDU-ČSL při sestavování kandidátní listiny dokázala lépe zohlednit, ve kterých lokalitách má vyšší volební potenciál a s pomocí geografické segmentace se jí podařilo získat v těchto lokalitách navýšit.

VO 6 – Byla kandidátní listina KDU-ČSL a nezávislých osobností sestavena tak, aby byl volební zisk co možná nejvyšší?

Kandidáti se shodli, že kandidátní listina KDU-ČSL a nezávislé osobnosti byla sestavena v rámci personálních možností správně nejen z hlediska pestrosti a přihlednutí k místním částem, jak jsem uvedl již dříve. Důležitým ukazatelem, potvrzujícím uváženost rozvržení kandidátní listiny byl také fakt, že na předních místech kandidátní listiny nedocházelo k výrazným změnám pořadí mezi jednotlivými kandidáty (viz *tabulka 4*). Č. Bouda k tomu uvedl: „*Ony ty výsledky kandidátů docela odpovídají tomu, jak byla ta kandidátka navržena, což ukazuje, že byla navržena správně.*“ Přestože určité výraznější posuny mezi kandidáty

⁸⁴ Na komunálních volby 2006 bylo v Uherském Hradišti ještě 24, ne 25 okrsků.

⁸⁵ Byť v této místní části nežije.

nastaly, bylo tomu tak většinou u lidí, kteří se před volbami vyjádřili, že by nechtěli být zvoleni a že svým jménem chtějí kandidátní listinu podpořit. Tak tomu bylo např. v případě Magdaleny Čoupkové, která se posunula v počtu hlasů z 11. na 6. pozici nebo v případě Martina Vrzaly, který skončil v rámci listiny na 15. místě, byť kandidoval z 25. pozice. V. Kaška tuto skutečnost komentoval takto: „*Já myslím, že jsme se snažili dávat lidi na kandidátku i tak, aby byli kvalitní lidi vepředu a ti, kteří třeba řeknou: „Podpořím vás, ale fakt nemám čas, abych tam někde chodil na zastupitelstvo...“, tak že jsou prostě níž.*“

Jedním z faktorů, který hrál při korekci výsledného pořadí kandidátů roli, byla výše mediálního prostoru. Např. V. Kaška odpovídal ve videu pro občanské aktivisty *Kluci z Východu*, jakožto zástupce KDU-ČSL a nezávislých osobností, protože v dané místní části žije. Videá s odpověďmi zástupců jednotlivých uskupení se poté dostala také mimo veřejné fb skupiny této lokality a dostala se k významnému počtu fb uživatelů z jiných částí města. Posun o jednu pozici zaznamenala také ze 3. místa kandidátní listiny J. Trubačiková, když měla o 40 hlasů více než F. Rochovanský. Kandidáti si tento posun vysvětlovali tím, že Trubačiková, na rozdíl od Rochovanského nepochází z voličského jádra KDU-ČSL (nezapojuje se např. do aktivit farnosti Uherské Hradiště), a tudíž je pro ni příznivý volební systém. V něm stabilní voliči KDU-ČSL, často volící vždy celou kandidátní listinu, volí logicky i ji (ačkoli znají/preferují spíše jiné kandidáty), přičemž ona má zároveň širší dosah mimo toto volební jádro, mimo něž pak voliči „křížkují“ přímo ji, jako osobu. Tento faktor byl podle kandidátů daleko výraznější než např. stranická příslušnost, které lidé při křížkování nevěnují takovou pozornost. Dalšími z faktorů byl podle F. Rochovanského také jeho přístup k volební kampani nebo určitá generační obměna, ke které např. P. Králík poznamenal: „*U voličů dochází k určité obměně a už to pro ně není (F. Rochovanský) natolik zajímavý kandidát, pro ty mladší lidi.*“ Vzhledem k větším zkušenostem F. Rochovanského díky působení v radě města však to, že figuroval na kandidátní listině výše než Trubačiková, ani jeden z nich nepovažoval za chybu. Celkově lze tedy konstatovat, že kandidátní listina KDU-ČSL a nezávislých osobností byla sestavena dobře nejen z hlediska oslovení odlišných kritérií (věk, pohlaví, místní část, povolání), ale také pohledem ne zase tolika výrazných posunů na kandidátní listině.

VO 7 – Dokázal lídr kandidátní listiny Čestmír Bouda zúročit čtyři roky v pozici místostarosty a přispět k výsledku KDU-ČSL a nezávislých osobností?

Z výsledků voleb vyplynulo, že Č. Bouda zaznamenal během posledních čtyř let výrazný nárůst hlasů z 836 na 1 132 (o 296 hlasů), z něhož byl mile překvapen i on sám: „*Snad je to adekvátní tomu, co jsem tomu věnoval. Mým silám a schopnostem.*“ Nárůst hlasů kandidáti

docela pochopitelně přisuzovali tomu, že před čtyřmi lety Bouda ještě nepůsobil v pozici místostarosty města a měl příležitost se v této funkci více zviditelňovat i v jiných místních částech, než jsou Sady. Tuto možnost měl nejčastěji v městském zpravodaji či regionální Televizi Slovácko, ale také prostřednictvím svého politického fb profilu. Bouda v rámci kandidátů volebního subjektu KDU-ČSL zvítězil v 17 z 25 okrsků, z čehož je patrné, že povědomí o něm mezi obyvateli města za dobu působení v roli místostarosty rostlo. Výraznou roli hrálo v tomto směru podle kandidátů také to, že byl ze tří místostarostů jediným, který se před volbami rozhodl danou funkci obhajovat. Druhým obhajujícím, ze čtyřčlenného vedení města, byl starosta S. Blaha, který funkci vykonával neuvolněně, což byla ve vnímání voličů pro Boudu, jakožto uvolněného obhajujícího místostarostu, též výhoda.

Kandidáti se zcela shodovali v tom, že byl Bouda v uplynulém volebním období pracovitým místostarostou, ale zároveň v tom, že neměl žádný výrazný úspěch, kterého za tyto čtyři roky dosáhl a který by mohl prezentovat voličům. F. Rochovanský k tomu konstatoval: *„Negativní vliv je zase i to, že náš lídr, který na radnici čtyři roky byl, tak se ty čtyři roky prezentoval jenom takovými okrajovými tématy. Že když by měl říct, co velkého za ty čtyři roky udělal, tak nemá co říct. Nebo není tam nic zásadního.“* Více věcí, kterých v rámci svých gescí docílil, si také např. na sociálních sítích do určité míry přisvojoval starosta Blaha, kterému Bouda v oblasti PR, s ohledem na Blahovo zázemí na radnici, nedokázal konkurovat. Celkově však svoji roli lídra zvládl ve vnímání spolukandidátů obstojně. Z určité politické nezkušenosti nebyl příliš důrazný např. vůči volebnímu týmu, se kterým nebyly jasně definované některé role. Obecně však zvládl svoji roli lídra, v porovnání s T. Kaplanem z roku 2018, který ve volbách skončil jako 3. náhradník, dobře, a v rámci možností tedy své čtyřleté působení na radnici zúročil.

5. Využití dosaženého výsledku v povolebních jednáních

Pro dosažení většinové koalice je zapotřebí 14 zastupitelů. KDU-ČSL dosud v žádné radniční koalici nechyběla. Volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti skončil se třemi mandáty na 4. místě. Zbylá dosud koaliční uskupení však ztratila. SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ získalo šest mandátů (ODS pět, TOP 09 jeden), čímž dva mandáty ztratilo; uskupení KRUH dokonce nezískalo ani jeden mandát, a tak varianta pokračování stávající koalice, která oslabila ze 14 na 9 mandátů, nepřipadala v úvahu. Vítězné uskupení SPOLEČNĚ, pokud by nechtělo v rámci koalice spolupracovat s HLASEM PRO HRADIŠTĚ, tedy pro vytvoření většinové koalice muselo na svoji stranu získat jedno z uskupení, které získalo šest mandátů - buď hnutí ANO, nebo hnutí Hradišťáci.

I proto se starosta Blaha dohodl se zvolenými zastupiteli za KDU-ČSL a dále jednal za těchto devět zastupitelů. Požadavkem KDU-ČSL bylo ponechání funkce místostarosty města a druhého člena rady, tedy jako doposud. Nicméně zbylá dvě uskupení, která získala po šesti mandátech, již vedla vlastní jednání, a tak na koaliční spolupráci nepřistoupila. Hnutí ANO nesouhlasilo pro své vysoké nároky na pozice ve vedení města. Hnutí Hradišťáci, protože SPOLEČNĚ nedokázalo akceptovat ambiciózních (podle slov některých vyjednávačů až nereálných) deset programových bodů, které vytvořilo a které měly být splněny v dalším funkčním období. Následně v úterý 27. září 2022 bylo na sociálních sítích všech zúčastněných subjektů zveřejněno otevřené memorandum o spolupráci tvořené hnutím ANO, Hradišťáky a Piráty. Dohromady tato tři uskupení vytvořila těsnou většinu 14 mandátů. Toto memorandum vyzývalo další subjekty, vyjma vítězné koalice SPOLEČNĚ, aby se k nim připojily. Č. Bouda koalici rodící se z tohoto memoranda označil zpětně slovem „Antiblaha“: *„Myslím si, že je to přesně ten výraz. Ano, je to tak - Antiblaha.“* S těmito stranami tedy jednali následně lidovci i Nestraníci pro Hradiště. K oznámení finální podoby koalice však ani v této úzké ani v rozšířené podobě nedošlo. (Bohun, 2022)

V neděli 2. října vypovědělo hnutí ANO toto otevřené memorandum. Následně vytvořilo s koalicí SPOLEČNĚ 12členný základ budoucí koalice (což je půdorys i krajské koalice, kterou tvoří ANO i ODS), přičemž k dalšímu jednání oslovila tato dvě uskupení KDU-ČSL, Nestraníky a Piráty (Blaha, 2022). Hradišťáci, v čele s M. Dvouletým, k dalšímu jednání vyzvání nebyli. P. Králík komentoval vypovězení memoranda hnutím ANO následovně: *„Nakonec se ukázalo, že to hnutí ANO není tady v Hradišti nějaká samostatná buňka, ale je to prostě součást nějakého většího holdingu, takže jednoznačně dostali noty.“* Místostarosta

Bouda k tomu řekl: „*Vím, že v tom vyjednávání sehrála roli paní poslankyně Balaščíková. (...) Že by ANO mělo být v koalici a dát se dohromady s ODS.*“ V tom smyslu, že do vyjednávání vstoupila poslankyně hnutí ANO Margita Balaščíková, která usilovala o spojení s koalicí SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ, se vyjadřovali shodně také další informovaní kandidáti. ČPS se rozhodla k této koalici nepřipojit. Dalšími, kdo potvrdil koaliční účast, byli Nestraniční, kterým bylo přislíbeno místo jednoho neuvolněného radního. Na vstup do této, v té době již 14členné koalice, nakonec přistoupila také KDU-ČSL, navzdory tomu, že jí bylo nabídnuto pouze místo uvolněného místostarosty, nikoliv ještě místo neuvolněného radního, jako tomu bylo v minulém volebním období. Složení rady tedy bylo následující: Koalice SPOLEČNĚ obsadila v RM tři místa – Stanislav Blaha (neuvolněný starosta), Pavlína Jagošová (uvolněná 3. místostarostka) a Zuzana Vandame (neuvolněná radní pro školství) – čímž přišla o dva členy rady. Čtyři místa v radě získalo hnutí ANO – Marcela Čechová (uvolněná 1. místostarostka), lídr kandidátní listiny Lukáš Němeček, Jiří Vašica a Jana Grygarová (všichni neuvolnění radní) – čímž relativně dobře využilo svůj koaliční potenciál, když získalo v radě města větší zastoupení než vítězná koalice SPOLEČNĚ. Tento potenciál vycházel zejména z faktu, že v povolebních vyjednáváních o jejich účast v potenciální koalici usilovaly oba další subjekty s šesti mandáty – SPOLEČNĚ a Hradišťáci, resp. jejich lídři Blaha a Dvouletý, kteří oba pomýšleli na post starosty města. Nicméně i tak se hnutí ANO nepodařilo získat posty dvou místostarostů, resp. místostarostek, což byla jedna z možných variant. Dalším z členů rady města byl pokračující 2. místostarosta města Čestmír Bouda z KDU-ČSL, který se stal pro toto volební období jediným členem rady za tuto stranu, a tak po osmi letech radu města opustil František Rochovanský. P. Králík komentoval vyjednanou pozici KDU-ČSL následovně: „*Je to nějaký kompromis, kdy se to prostě dostalo do fáze, že to, co se jim podařilo vyjednat, je vlastně vítězství. Minimálně aspoň pro nás, že můžeme pokračovat v těch věcech, které se rozdělaly a navázat na tu práci. Za čemu ústupků, ale pořád, že v té radě nějaké zastoupení máme.*“ Posledním členem rady se pak stal lídr Nestraničů pro Hradiště a dlouholetý opoziční zastupitel a kritik radniční koalice Jan Zapletal, kterému byl nabídnut post neuvolněného člena rady. Dosavadní opozice (ANO + Nestraniční) tak v RM získala většinu pěti z devíti členů na úkor zachování postu starosty pro starostu Blahu. Celkově nově utvořená koalice získala 17člennou většinu v 27členném zastupitelstvu města. V opozici tak skončili se šesti mandáty Hradišťáci, se dvěma mandáty Piráti a podle očekávání také HLAS. (Koaliční smlouva na volební období 2022–2026, 2022)

Pro KDU-ČSL se tedy jednalo o částečné oslabení v tom směru, že přišlo o dvoučlenné zastoupení v radě města za cenu pokračování v radniční koalici, díky čemuž mohl místostarosta Bouda v této funkci nadále pokračovat, KDU-ČSL nadále prosazovat svůj volební program či mít v rámci komisí RM některé jejich předsedy. Na základě pozdějšího usnesení rady města to byli F. Rochovanský v Komisi pro bydlení, J. Trubačiková v Komisi kulturní, cestovního ruchu a prezentace města, V. Kaška v nově vzniklé Místní komisi Východ a také Olga Horáková v Místní komisi Rybárny. V. Kaška k přijetí role předsedy místní komise uvedl: *„Přijal jsem nominaci na předsedu Místní komise Východ. Už jenom proto, že tam bydlím a že bych skutečně chtěl, aby se tam ta situace pohmula. (...) Doufám, že se v té komisi podaří dát dohromady prostě tým lidí, kteří zase zahodí stranická trička a půjde jim o tu lokalitu.“*

Do zastupitelstva města se, jak jsem již uvedl, dostalo celkem sedm subjektů – čtyři se staly součástí nově vzniklé koalice, tři zůstaly v opozici. I proto v rámci povolebních jednání nově koaličních subjektů, chtělo vítězné SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ prosadit variantu, že by každé uskupení v zastupitelstvu nominovalo do komisí RM a výborů ZM jednoho zástupce. Přestože KDU-ČSL nezískala dvě místa v radě města, nakonec se jí alespoň podařilo vyjednat, aby měla i nadále ve všech komisích RM dvoučlenné zastoupení. Byl to rozumný a účelný krok např. i s ohledem na potenciální zvýšení loajality lidí, kteří za stranu kandidují, ale nejsou jejími členy, s ohledem na další komunální volby v roce 2026. Dvě místa v komisích RM dostaly nakonec všechny koaliční subjekty; opoziční subjekty pak podle původního návrhu po jednom. Celkově se tedy počty členů komisí RM oproti minulému funkčnímu období snížily z 13 na 11. Co se týče výborů ZM (tj. kontrolního a finančního), došlo ke snížení na devět členů, když subjekty se dvěma nominanty zůstalo SPOLEČNĚ a hnutí ANO a poměr v nich byl tedy nastaven na 6:3 ve prospěch koalice.

Někteří pozorovatelé či kritici končícího vedení očekávali, že hnutí ANO nebo Nestráníci pro Hradiště (které v RM tvoří společně těsnou většinu) budou v nově vzniklé koalici určitou protiváhou delší dobu vládnuoucí ODS a S. Blahovi. První měsíce se však nic takového z hlediska hlasování na zastupitelstvech města i veřejného profilování se nepotvrdilo. Projevilo se to například při hlasování o odměně starosty Blahy, kdy mu byla zastupitelstvem schválena nejvyšší možná výše pro neuvolněného starostu města této velikosti⁸⁶. Tento krok, který podle některých jeho kritiků obchází zákon, nejvíce kritizovala ČPS, resp. jejich zastupitel J. Grós, a to jak na ZM, tak i na sociálních sítích (Piráti Uherské Hradiště, 2022). J. Trubačiková

⁸⁶ Tato výše byla vyšší než 40 % odměny za uvolněnou funkci, kterou by ze zákona obdržel s ohledem na účinnost zákona o kumulaci funkcí (Zákony pro lidi, c2010-2023).

k akceptaci S. Blahy, jako neuvolněného starosty, a fungování Nestraníků v nové koalici řekla: „*My jsme na to poukázali, ale k nám se nepřidali ani ti Nestraníci, tak jsme v tom zůstali sami, tak si říkám: ‚Hmm. Takže nic.‘ Přišla i druhá poznámka z naší strany a přišla reakce ve stylu: ‚Tak jste si to řekli a fajn.‘ Takže jsme si řekli, že to asi nebude úplně růžové v těch dalších čtyřech letech pro nás.*“ Se vstupem Nestraníků do radniční koalice nesouhlasila část lidí, kteří za ně kandidovali a se kterými jsem měl možnost mluvit. Považovali to s ohledem na to, že byl jejich lídr zastupitel Zapletal dvě volební období velkým kritikem starosty Blahy a prosazoval změnu ve vedení města, za podvod na voličích, a proto se rozhodli v komisích RM za Nestraníky nijak dále nezapojovat. Sám Zapletal se ke vstupu do koalice v městském zpravodaji vyjádřil takto: „*Koalice přesně reprezentuje pohled vás všech voličů. Je to koalice jak vítězů voleb, tak změny. Jinak bychom v ní nebyli.*“ (Zpravodaj města UH, 2022). I přesto v prvních měsících fungování radniční koalice nedošlo mezi Blahou a Zapletaem k nějaké konfrontaci a Nestraníci se spíš stali loajálním menším koaličním partnerem. Vstup Nestraníků do koalice s ODS a starostou Blahou komentoval V. Kromsián takto: „*Já jsem četl jeho reakce ve zpravodaji a to, jak na všechno, jak bych to řekl slušně, plive, tak mě to překvapilo. Nebo spíš mě to rozesmálo, než překvapilo.*“

Na prosincovém ZM byl do funkce předsedy finančního výboru zvolen zastupitel za hnutí Hradišťáci M. Dvouletý jako jediný kandidát. Na funkci předsedy kontrolního výboru kandidoval na témže jednání zastupitelstva již zmiňovaný Grós a také nepřítomný R. Šich z SPD (HLAS). I s ohledem na veřejné upozornění J. Gróse na výši schválené odměny starosty města, nebyl podle slov některých zastupitelů Grós do této funkce zvolen. Ve čtyřech kolech tajné volby nebyl zvolen ani jeden z kandidátů, když i 2., 3. i 4. kolo volby nepřineslo zvolení jednoho z kandidátů a dopadlo 13 ku 13. Na následujícím únorovém ZM byl do funkce zvolen 16 hlasy tajnou volbou zvolen R. Šich. Podle vyjádření některých koaličních i opozičních zastupitelů, kteří si nepřáli být jmenováni, získal podporu kromě zastupitelů HLASU PRO HRADIŠTĚ také od všech koaličních zastupitelů, s výjimkou KDU-ČSL.

Z pohledu KDU-ČSL tedy došlo celkově pouze k částečnému úspěchu. Přestože se KDU-ČSL podařilo udržet tři mandáty v ZM, její pozice v rámci nové RM bude nyní slabší, protože místostarosta Bouda v ní bude jediným lidoveckým zástupcem. Zároveň se podle prvních měsíců fungování nové koalice ukazuje, že jak dosud na městské úrovni opoziční hnutí ANO, tak Nestraníci pro Hradiště J. Zapletal, budou zjevně loajálními koaličními partnery starosty Blahy. Tomu se, navzdory poklesu kandidátní listiny SPOLEČNĚ PRO HRADIŠTĚ na šest z osmi obhajovaných mandátů, podařilo vytvořit v ZM početně silnou – 17člennou –

koalici. Stejně tak se vítěznému subjektu povedlo dostat do opozice ve volbách 3. hnutí Hradišťáci, kteří mají oproti hnutí ANO výraznějšího lídra. Jejich výsledky se na rozdíl od hnutí ANO tolik neodvíjí od celostátní politiky, mají v Uherském Hradišti větší mediální sílu a pro komunální volby 2026 by byli pro ODS potenciálně větším ohrožením z hlediska vedoucí pozice ve vedení města.

Zhodnocení

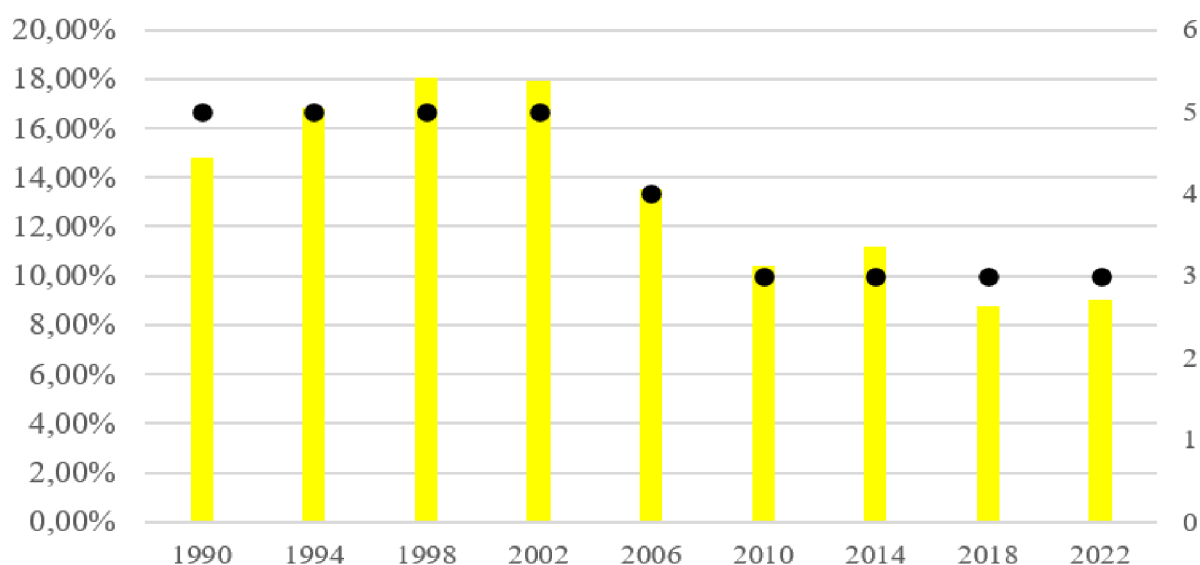
Cílem mé bakalářské diplomové práce bylo analyzovat volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v komunálních volbách 2022 v Uherském Hradišti. V práci jsem se zabýval přípravami zkoumaného uskupení na tyto volby, průběhem volební kampaně, analýzou výsledků voleb i povolební situací. Citace z rozhovorů s kandidáty KDU-ČSL a nezávislých osobností mi pomohly s dokumentací volební kampaně a také povolebního vývoje. Rozhovory zároveň plnily roli hlavního zdroje pro analytickou část, v níž jsem s pomocí odpovědí na sedm výzkumných otázek zkoumal jednotlivé faktory, které vedly k volebním výsledkům, zejména pak k dosaženému zisku pro KDU-ČSL a nezávislé osobnosti.

Na základě odpovědí z rozhovorů bylo zjištěno, že nejvýraznějším faktorem, který oslabil výsledek KDU-ČSL a nezávislých osobností, byl vliv celostátní politiky. V době konání voleb docházelo k růstu cen energií i základních potravin, a tak se obavy z nejisté budoucnosti a nespokojenost s vládní politikou projevíly také v komunálních volbách v Uherském Hradišti. Tato situace, jak bylo ukázáno i jiných okresních a krajských měst, napomohla hnutí ANO, na jehož voliče zafungovala výzva předsedy Babiše prezentujícího komunální volby jako referendum o vládě, a naopak oslabila strany vládní koalice, včetně KDU-ČSL, které tyto společenské nálady ve svých volebních kampaních dostatečně neakcentovaly. Druhým činitelem, jenž měl na volební zisk KDU-ČSL a nezávislých osobností negativní vliv, byla její přítomnost v radniční koalici, která v některých místních částech nebyla pro absenci řešení problémů obyvatel (např. parkování) či osobě starosty Stanislava Blahy, kumulujícího funkce starosty města a poslance, populární. Výhradně v této souvislosti KDU-ČSL u nespokojených voličů uškodilo také pozitivní vedení volební kampaně, která ve snaze určité otevřenosti nedávala velký prostor prezentaci zamýšlených řešení problémů města.

Mezi faktory, které k volebnímu výsledku KDU-ČSL a nezávislých osobností naopak přispěly, patřila úspěšná snaha otevřít se novým voličům „živější“ volební kampaní, aniž by strana přišla o svoji stabilní katolickou voličskou základnu. Dobře bylo přijato rovněž heslo *Hradiště je boží*, které nemělo pro volbu KDU-ČSL odrazující účinek v žádné věkové skupině, což byla jedna z obav některých kandidujících. K vyšší otevřenosti přispělo též lepší přizpůsobení se moderním komunikačním kanálům. Pozitivní vnímání otevřenosti strany umocnil také fakt, že v první šestici kandidovaly také dvě nestranice a v první čtveřici dva lidé do 40 let.

Oblastí, ve které KDU-ČSL zaznamenala v posledních čtyřech letech výrazné zlepšení, pak byla propagace, a to i vlivem zapojení odborníků. Došlo ke zvýšení počtů řady nástrojů propagace i jejich rozšíření o další, jako byly např. plachty na plot nebo volební videa. V dodání průběžných i finálních podob grafik a volebních materiálů volebním týmem docházelo k opakovaným zpožděním, které efekty těchto forem propagace umenšily a výrazně narušily harmonogram kampaně. V porovnání s rokem 2018 však došlo v této oblasti navzdory výrazným komplikacím ke značnému zlepšení. K výsledku uskupení rovněž přispěla aktivita na sociální síti facebook, kde se KDU-ČSL v Uherském Hradišti prezentovala dlouhodoběji na stránkách *Hradiště je boží* a *Čestmír Bouda*, obzvláště v průběhu volební kampaně. Informace zmíněné výše potvrzují obecné trendy křesťansko-demokratických stran, které jsou v důsledku společenských změn nuceny svoji politiku více otevírat a zapojovat profesionály. Zároveň ukazují potřebnost využití marketingových prostředků ve volebních kampaních i vedení kampaně permanentní, kdy zvolení politici kontinuálně prezentují svoji práci, aby mohli obstojně konkurovat. S ohledem na oslabující roli křesťansko-demokratických stran v Evropě i např. již zmíněné roli celostátní politiky, lze považovat kroky, které KDU-ČSL v Uherském Hradišti podnikla, za účelné a odvracející hrozící pokles, který by pro tuto stranu znamenal zisk dvou mandátů či méně (viz graf). Určitou slabinou volební kampaně KDU-ČSL a nezávislých osobností pak byla kontaktní kampaň, jejíž roli spíše nahradilo navštěvování veřejných akcí a jejich následná prezentace.

Graf⁸⁷ – Výsledky KDU-ČSL v komunálních volbách v Uherském Hradišti v letech 1990–2022

⁸⁷ Výška sloupců znázorňuje procentuální zisk hlasů pro KDU-ČSL v komunálních volbách v Uherském Hradišti; jednotlivé body poté počty mandátů pro KDU-ČSL získané v daných volbách.

Dalším zdařilým prvkem volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislých osobností bylo sestavení pořadí kandidátní listiny, kde si přední kandidáti přibližně udrželi své pozice. První tři kandidáti této strany byli pak poprvé v historii města zvoleni zastupiteli, aniž by je někdo tzv. „přeskočil“ ze zadních míst. Lídr Č. Bouda zaznamenal významný nárůst hlasů z 836 na 1132 a obhájil 1. pozici mezi kandidáty. Za ním skončila na 2. místě taneční pedagožka a choreografka J. Trubačiková, která se zastupitelkou stala poprvé, na 3. pozici pak ředitel Centra Zlín a dosavadní radní F. Rochovanský. Bouda, coby obhajující místostarosta města, dokázal zhodnotit své dosavadní působení a využít mediálního prostoru ve zpravodaji města, regionálních médiích i na sociálních sítích, který se mu z pozice místostarosty dostával. Svoji roli tak zvládl během volební kampaně v rámci možností obstojně, byť z určité politické nezkušenosti např. na počátku lépe nedefinoval spolupráci s volebním týmem. Příznivou okolností pro něj v těchto volbách bylo rovněž to, že z místostarostů obhajoval svoji funkci jako jediný a starosta Blaha na rozdíl od Boudy pracoval na radnici neuvolněně. Vykonávání uvolněné funkce mělo rovněž vliv na výsledek v jeho domovské místní části Sady, kde KDU-ČSL vzrostl volební zisk z 18,0 % na 21,9 % hlasů.

KDU-ČSL však v kampani úspěšně cílila také na jiné části s tradičně nadprůměrnou podporou pro tuto stranu. S využitím geografické segmentace podpořené častějším navštěvováním zdejších předvolebních akcí, zvládla zvýšit volební výsledek také v místních částech Míkovice a Vésy. Dalším výrazným faktorem bylo rovněž přihlédnutí k městským částem, ze kterých zejména přední kandidáti pocházejí, při sestavování kandidátní listiny. Snaha o pestrost se úspěšně projevila nejen z hlediska geografického, ale také z hlediska pestrosti kandidátů, co se týče pohlaví, věku, povolání nebo stranické příslušnosti. Ta sice nehrála při posunech kandidátů v rámci listiny důležitou roli, nicméně v tomto kontextu (s přihlédnutím k volebnímu systému pro komunální volby) pomohla např. J. Trubačikové angažovanost mimo voličské jádro KDU-ČSL, a tak ve volbách rozdílem 40 hlasů předstihla, F. Rochovanského figurujícího na 2. místě kandidátní listiny.

Celkově se pro volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti jednalo o spíše úspěšný výsledek, neboť se jí podařilo odvrátit klesající trend svých předešlých volebních zisků, udržet tři mandáty z komunálních voleb 2018 a svůj výsledek navzdory celospolečenské situaci o necelé tři desetiny procenta hlasů navýšit. S ohledem na stav, vzešlý z povolebních jednání, který pro KDU-ČSL znamenal pouze jedno místo v devítičlenné radě, však lze hovořit jen o úspěchu částečném. KDU-ČSL tedy stále bude moci uplatňovat určitý, pro prosazování programových priorit potřebný, vliv ve vedení města, nicméně již ne takový (i v kontextu

jednotnosti zbylých koaličních partnerů, která se projevila v prvních měsících nové radniční koalice). Oslabení v radě města bylo pro KDU-ČSL kompenzováno alespoň udržení si dvou zástupců v komisích RM a čtyř jejích předsedů, včetně pozice předsedy nově zřízené Místní komise Východ, které straně poskytuje příležitost zapojovat své příznivce do chodu města a udržovat si jejich loajalitu ve vztahu k dalším komunálním volbám.

KDU-ČSL v Uherském Hradišti v těchto volbách získala řadu zkušeností s modernějším a komplexnějším vedením volební kampaně, kterou může zužitkovat v budoucnosti. Podařilo se jí zjistit, které nástroje propagace byly v kampani neúčinnější a na které prvky kampaně zaznamenala pozitivní zpětnou vazbu. Přihlédnou-li k tomu, že významná část zdejších členů vstoupila do KDU-ČSL v posledních letech a značná část kandidátů za KDU-ČSL kandidovala poprvé, nelze očekávat pokles aktivit této strany ani klesající ochotu těchto lidí se nadále zapojovat v komunálních volbách. Pokud se KDU-ČSL vyvaruje některých chyb z volební kampaně 2022, bude navazovat na dosavadní aktivity a bude nadále pokračovat ve své prezentaci, dá se očekávat, že by pozici strany stabilně získávající v Uherském Hradišti tři mandáty měla v příštích komunálních volbách nadále udržet.

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na volební subjekt KDU-ČSL a nezávislé osobnosti v komunálních volbách 2022 v Uherském Hradišti. Přibližuje strukturu zdejší společnosti i vývoj komunální politiky v tomto městě po sametové revoluci. Práce se podrobně věnuje vnitrostranickému řešení příprav komunálních voleb 2022 i průběhu volební kampaně tohoto uskupení. Velký důraz je v ní kladen na analytickou část, která se zakládá na hloubkových polostrukturovaných rozhovorech s předními kandidáty KDU-ČSL a nezávislých osobností. Tyto rozhovory poskytují odpovědi na definované výzkumné otázky zaměřené na primárně analyzovaný subjekt a zkoumají faktory, které vedly k výsledku komunálních voleb. Rozhovory s kandidáty rovněž dokládají podstatné skutečnosti týkající se volební kampaně či povolebního vývoje v Uherském Hradišti. Práce hodnotí úspěšnost volebního subjektu KDU-ČSL a nezávislé osobnosti, co se týče dosaženého volebního výsledku i vyjednané pozice pro další volební období, s přihlédnutím k dlouhodobým trendům, s nimiž se obecně křesťansko-demokratické strany v Evropě i přímo KDU-ČSL potýkají. Potenciální další výzkum v této oblasti by mohl být směřován k příštím komunálním volbám 2026 v Uherském Hradišti, zpětně potvrdit či vyvrátit některé výstupy této práce a také analyzovat další kroky KDU-ČSL Uherské Hradiště a vývoj zdejší komunální politiky. Podobný výzkum by mohl být souběžně realizován rovněž v jiných městech, v nichž KDU-ČSL pravidelně kandiduje v tomto typu voleb samostatně, přičemž by získaná zjištění mohla být vzájemně komparována a na základě podobností a odlišností dále analyzována.

Abstract

The bachelor thesis focuses on the electoral entity KDU-CSL (Christian and Democratic Union – Czechoslovak People's Party) and the independents in the 2022 local elections in Uherske Hradiste. It presents the structure of the local civil society and the development of local policy in this town after the Velvet Revolution. The work focuses in detail on the intra-party solution of the preparations for the 2022 local elections and the course of the election campaign of this political group. It places great emphasis on the analytical part, which is based on in-depth semi-structured interviews with leading candidates of the KDU-CSL and the independents. These interviews provide answers to defined research questions focused on the primary subject of analysis and also explore the factors that led to the outcome of the local elections. The interviews with the candidates also document significant facts about the election campaign or post-election developments in Uherske Hradiste. The thesis assesses the success of the electoral entity KDU-CSL and the independents in terms of the election result achieved and the negotiated position for the next electoral term, taking into account the long-term trends faced by Christian Democratic parties in Europe in general and by the KDU-CSL in particular. Potential further research in this area could be directed towards the next local elections 2026 in Uherske Hradiste, to retrospectively confirm or refute some of the outcomes of this thesis and also to analyse the next steps for the KDU-CSL Uherske Hradiste and the development of local politics. Similar research could also be carried out in parallel in other cities where the KDU-CSL regularly runs independently in this type of elections, and the findings could be compared with each other and further analysed on the basis of similarities and differences.

Literatura

Balík, S. (2009). *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. (pp. 190) Praha: Grada Publishing.

Blaha, S. (2022, 2. října). *Hodně se ptáte, jak bude vypadat nové vedení našeho města*. [aktuální stav na Facebooku]. Facebook.
<https://www.facebook.com/Ing.StanislavBlaha/photos/pb.100058190704833.-2207520000./5820696457942899/?type=3>

Bohun, P. (2014, 14. listopadu). Zastupitelé Elfmarm a Prachman opustili seskupení Zdravé Hradiště. *Slovácký deník.cz*. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/zastupitele-elfmark-a-prachman-opustili-seskupeni-zdrave-hradiste-20141113.html

Bohun, P. (2018, 13. října). Radnici v Hradišti ovládne koalice ODS, KRUH, KDU-ČSL a TOP 09. *Slovácký deník.cz*. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/radnici-v-hradisti-ovladne-koalice-ods-kruh-kdu-csl-a-top-09-20181013.html

Bohun, P. (2022, 27. září). Rýsuje se nová koaliční vláda na radnici v Uherském Hradišti. *Slovácký deník.cz*. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/rysuje-se-nova-koalicni-vlada-na-radnici-v-uherskem-hradisti-20220927.html

Bradová, E., & Šaradín, P. (2006). Volební kampaně v ČR a volby 2006: Amerikanizace kampaní?. In B. Dančák & V. Hloušek (Eds.), *Parlamentní volby 2006 a česká politika* (pp. 228-250). Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav.

Čech, P. (2023, 14. března). Úřad vystřídá za Senior centrum, po 24 letech. *Dobrý den s kurýrem*. Dostupné z: <https://www.idobryden.cz/zpravy/urad-vystrida-za-senior-centrum-po-24-letech-57512.html>

Česká tisková kancelář. (2016, 15. října). Nízká volební účast vyhovuje lidovcům, míní politologové. *Pražský deník.cz*. Dostupné z: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/nizka-volebni-ucast-vyhovuje-lidovcum-mini-politologove-20161015.html

Česká tisková kancelář. (2020, 27. října). Podnikatel Valenta se vzdal mandátu krajského zastupitele, končí i v Senátu. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/podnikatel-ivo-valenta-mandat-krajsky-zastupitel.A201027_182107_zlin-zpravy_pp

Český statistický úřad. (2023). Statistická data [online]. Dostupné z: www.volby.cz

Čestmír Bouda. (2022, 18. září). Jsem velmi rád, že zachováváme tradice hodů s právem.

[aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/cestmirbouda62/posts/pfbid0hoprdrffm1frBPYe3NpwkDGg9vPAivWi2wshsMbfK7p1hyEXgWuYhXU7ZaHHmHUvI>

ČSÚ zveřejnil data ze Sčítání 2021 ve větším územním detailu [online]. (2022, 1. dubna).

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/scitani2021/csu-zverejnil-data-ze-scitani-2021-ve-vetsim-uzemnim-detailu>

European People's Party. (2021). *Who we are*. [Online] Dostupné z: <https://www.epp.eu/>

Fiala, A. (2015, 4. října) V preferencích zůstává ANO první, z vládních stran si ale polepsili jenom lidovci [Online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1594413-v-preferencich-zustava-ano-prvni-z-vladnich-stran-si-ale-polepsili-jenom-lidovci>

Flaszová, K. (2016, 31. října). Křesťanů v Evropě valem ubývá. Církev opouštějí stovky tisíc lidí. *E15.cz*. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/krestanu-v-evrope-valem-ubyva-cirkve-opousteji-stovky-tisic-lidi-1324689>

Garscha, M. (2023, 28. února). EU Parliamentary Projection: The Big Three Wake Up From Hibernation [Online]. Dostupné z: <https://europeelects.eu/2023/02/28/february-2023/>

Hradiště je boží. (2018, 7. září). *Skvělá zpráva pro Hradiště! Volební kampaň KDU-ČSL odstartována!*. [aktuální stav na Facebooku]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/Hradistejebozi/posts/pfbid0d9dWZrk1v28u8GRNMYGci7NviUiE5asXPjyR9VreUFEF7BcEVUkWHyA8ik6J89AxI>

Hradiště je boží. (2020, 9. května). *Maminky, babičky, děkujeme vám. Naše přání k nedělnímu Dni matek*. [obrázek na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/Hradistejebozi/posts/pfbid02izWXgTLvaHCT86hK8zo65VRoWTqb94asFGAyLU3LJnyDxuExJahBFQkCTvqno3GZl>

Hradiště je boží. (2022, 9. května). *Den matek v Uherském Hradišti*. [aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/Hradistejebozi/posts/pfbid02izWXgTLvaHCT86hK8zo65VRoWTqb94asFGAyLU3LJnyDxuExJahBFQkCTvqno3GZl>

Hradiště je boží. (2022, 1. srpna). *Nová úvodní fotka stránky*. [aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=2436900263116974&set=a.582892060543734>

Hradiště je boží. (2022, 5. září). *Zajímá nás, co Vás v Hradišti těší, ale i trápí*. [aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/Hradistejebozi/photos/pb.100064688352823.-2207520000./2464462357027431/?type=3>

Hradiště je boží. (2022, 7. září). *Hradiště je boží! Chceme, aby se Hradiště dále rozvíjelo, modernizovalo a lidem se tu dobře žilo každý den*. [aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z: <https://www.facebook.com/Hradistejebozi/photos/pb.100064688352823.-2207520000./2466181980188802/?type=3>

Hradiště je boží. (2022, 19. září). *Přijďte k volbám a volte KDU-ČSL, protože Hradiště je boží!* [aktuální stav na Facebooku]. Získáno 6. dubna 2023 z:

<https://www.facebook.com/Hradistejebozi/videos/1215074249340684/>

Hradiště je boží. (c2023). Dostupné z: <https://www.hradistejebozi.cz>

Chatterjee, S. (2023, 7. dubna). Etnografie: kvalitativní výzkumná metoda používaná v antropologii [Online]. Dostupné z: <https://www.yoair.com/cs/blog/ethnography-a-qualitative-research-method-used-in-anthropology/>

Institut politického marketingu. (2013). *Slovník politického marketingu: Rebranding*. Dostupné z: <https://politickymarketing.com/glossary/rebranding>

KDU-ČSL. (2023). O nás. Historie. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/o-nas/historie>

KDU-ČSL. (2023). O nás. Kdo jsme. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/o-nas/kdo-jsme>

KDU-ČSL Uherské Hradiště. (2022). Volební noviny. Dostupné z: https://www.hradistejebozi.cz/wp-content/uploads/2022/09/KDU-ČSL_volební-noviny_web.pdf

KDU-ČSL Uherské Hradiště. (2022a). *Zápisy ze schůzí výboru MO KDU-ČSL Uherské Hradiště*. Interní dokumenty.

KDU-ČSL Uherské Hradiště. (2022b). *Zápis ze společné schůze výborů MO KDU-ČSL v Uherském Hradišti*. Interní dokument.

Koaliční smlouva na volební období 2022–2026. (2022, 10. října). Uherské Hradiště.

Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/volebni-strany-1>

Komunální volby 2018: Uherské Hradiště. (c1997–2023). Dostupné z:

<https://www.irozhlas.cz/volby/komunalni-volby-2018/uherske-hradiste-592005>

Komunální volby 2022: Uherské Hradiště. (c1997–2023). Dostupné z:

<https://www.irozhlas.cz/volby/komunalni-volby-2022/uherske-hradiste-592005>

Lees-Marshment, J. (2007). Komplexní politický marketing: současné zamýšlení nad minulými závěry a budoucími směry. In P. Šaradín (Ed.), *Politické kampaně, volby a politický marketing* (pp. 7-22). Olomouc: Periplum.

Linek, L., Pecháček, Š. (2006). *Základní charakteristiky členské základny KDU-ČSL.*

Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Dostupné z:

https://www.soc.cas.cz/sites/default/files/publikace/243_ss_06_06.pdf

Machonin, P. (2005, 1. ledna). Neúčast ve volbách jako jeden z indikátorů sociální soudržnosti / nesoudržnosti a její širší souvislosti (se zvláštním zřetelem ke krajským volbám 2004). *Časopis Naše Společnost*, (1). Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/cvvm/casopis-nase-spolecnost/prehled-clanku/53-2005-1/141-neuast-ve-volbach-jako-jeden-z-indikator-socialni-soudrnosti-nesoudrnosti-a-jeji-iri-souvislosti-se-zvlatnim-zetelem-ke-krajskym-volbam-2004>

Malušová, B. (2018, 16. dubna). František Elfmark je od května neuvolněný radní. *Slovácký deník.cz*. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/frantisek-elfmark-je-od-kvetna-neuvolneny-radni-20180416.html

Mapy.cz. (2023). [Mapa města Uherské Hradiště v Mapách.cz]. Dostupné z:

<https://mapy.cz/s/homupedepa>

Matulík, P. (2019, 29. října). ANO si udržuje 30 procent podpory, do Sněmovny by neprošli lidovci [Online]. *iDnes.cz*. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/volby-parlament-snemovna-pruzkum-median-agentura-ano-pirati-ods-strana-vlada-podpora.A191029_102107_domaci_pmk

Murphy, F. (2017, 11. října). Kurz's fresh face may keep Austria's old conservatives in power. *Reuters*. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/uk-austria-election-kurz-idUKKBN1CG1PW>

Návrh poslanců na vydání zákona, kterým se mění zákon o obcích, zákon o krajích a zákon o hlavním městě Praze. *Zákony pro lidi* [online]. AION CS. (c2010–2023). Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/monitor/6257878.htm>

Nový Hlas – interní zpravodaj KDU-ČSL [Online]. (c1997–2021). Dostupné z: <https://www.kdu.cz/aktualne/novy-hlas/aktualne>

Obchodní rejstřík: DOBRÝ DEN S KURÝREM, a.s. (c2000–2023). Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/25571559/dobry-den-s-kuryrem-as/>

Oddělení institucionální komunikace ÚV ČR. (c2005–2022). Politické skupiny v EP [online]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/evropska-unie/institute-eu/evropsky-parlament/politicke-skupiny-v-ep/>

Piráti Uherské Hradiště. (2022, 17. října). *Hradiště bude mít jedmu z nejdražších radnic ve městech srovnatelné velikosti i významu.* [aktuální stav na Facebooku]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/piratiuh/photos/a.567187210296614/2031276937220960>

Příspěvatelé OpenStreetMap. (c2020). Kam mám jít volit? Dostupné z: <https://volby.tmapy.cz>

Redakce ČT24. (2014, 30. ledna). Ve volbách by teď zvítězila ČSSD, ODS se dál propadá [Online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1050663-ve-volbach-ved-zvitezila-cssd-ods-se-dal-propada>

Rolečková, E. (2000). *Josef Lux – Muž se světem v srdci*. Praha: Gutenberg.

Schminke, T. G. (2019, 3. června). How different generations voted in EU elections? *Europe elects*. Dostupné z: <https://europeelects.eu/2019/06/03/how-different-generations-voted-in-the-eu-election/>

Šopfová, K. (2018). Kandiduje alfa samec nebo top manažer. Povolání v komunálních volbách nikdo nekontroluje. ČT24. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2611169-kandiduje-alfa-samec-nebo-top-manazer-povolani-v-komunalnich-volbach-nikdo>

Trubačík, V. (2018, 30. května). Zapletal končí v ANO. Kandidovat bude nově za Nestraníky *Slovácký deník.cz*. Dostupné z: https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/zapletal-konci-v-ano-kandidovat-bude-nove-za-nestraniky-20180530.html

Zastupitelstvo města. (2018, 3. prosince). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 3. 12. 2018*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2020, 6. února). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 6. 2. 2020*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2020, 17. února). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 17. 2. 2020*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2021, 26. dubna). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 26. 4. 2021*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2021, 14. června). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 14. 6. 2021*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2021, 6. září). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 6. 9. 2021*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2022, 19. prosince). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 19. 12. 2022*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zastupitelstvo města. (2023, 6. února). *Záznam ze zasedání zastupitelstva města ze dne 6. 2. 2023*. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zastupitelstvo-zaznamy-ze-zasedani>

Zpravodaj města Uherské Hradiště [Online]. (2019). (číslo 10), Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zpravodaj-mesta>

Zpravodaj města Uherské Hradiště [Online]. (2021). (číslo 3), Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zpravodaj-mesta>

Zpravodaj města Uherské Hradiště [Online]. (2022). (číslo 12), Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/zpravodaj-mesta>